

METAI VI.

BALANDIS-APRIL

No. 4

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

BEDALIAI

L. M. P. S. FINANSINIS RAPORTAS UŽ KOVO MĖN., 1921.

Iplaukos:

Kp. No.	Miestas.	Suma.
34,	Fitchburg, Mass.	\$1.35
	Už sugrįžusius M. O., Racine, Wis.	11.20
	Už sugrįžusius M. O. Kenosha, Wis.	7.30
41,	Akron, O.	1.05
75,	St. Clair, Pa.	1.20
105,	Yonkers, N. Y.	.90
109,	Minden, W. Va.	3.15
72,	Kenosha, Wis.	3.40
24,	Cleveland, Ohio	4.60
23,	Binghamton, N. Y.	2.70
13,	So. Boston, Mass.	4.55
5,	Rockford, Ill.	4.63
5,	Rockford, Ill.	4.65
94,	Benton, Ill.	1.80
110,	E. St. Louis, Ill.	4.50
12,	Waterbury, Conn.	4.20
18,	Hartford, Conn.	3.15
44,	Norwood, Mass.	1.80
65,	Rumford, Me.	4.65
50,	Gardner, Mass.	3.65
46,	Philadelphia, Pa.	2.40
95,	Wilsonville, Ill.	1.05
86,	Herrin, Ill.	1.25
102,	New Kensington, Pa.	2.55
104,	Muskegon, Mich.	1.05
89,	Milwaukee, Wis.	1.35
108,	W. Frankfort, Ill.	5.20
16,	Springfield, Ill.	9.60
17,	Detroit, Mich.	18.00
72,	Kenosha, Wis.	.75
93,	Brooklyn, N. Y.	3.20
57,	Carnegie, Pa.	5.25
39,	Monessen, Pa.	1.80
99,	Moundsville, W. Va.	.90
63,	Nanticoke, Pa.	2.25
61,	Lowell, Mass.	3.60
49,	Brighton, Mass.	4.40
66,	Los Angeles, Cal.	1.45
15,	Ansonia, Conn.	3.45
10,	Newark, N. J.	9.35
55,	Haverhill, Mass.	2.85
100,	Hudson, Mass.	3.10
9,	Chicago, Ill.	12.90
104,	Muskegon, Mich.	2.10
47,	Waukegan, Ill.	9.00
60,	Pittsburgh, Pa.	2.40
39,	Monessen, Pa.	1.35
37,	Grand Rapids, Mich.	3.20
2,	Worcester, Mass.	8.70
71,	Benld, Ill.	3.70
107,	Bulpitt, Ill.	4.20
72,	Kenosha, Wis.	5.05
106,	Johnston City, Ill.	1.20
70,	Racine, Wis.	1.20
74,	Hazleton, Pa.	.75
74,	Hazleton, Pa.	.72
9,	Chicago, Ill.	4.80
27,	Cambridge, Mass.	7.30
40,	Lewiston, Me.	5.85
102,	New Kensington, Pa.	1.35
41,	Akron, O.	1.20
108,	W. Frankfort, Ill.	1.20
29,	Chicago, Ill.	9.30
75,	St. Clair, Pa.	.90
4,	Elizabeth, N. J.	4.50
8,	Lawrence, Mass.	10.65
Viso iplaukų		\$258.87

Išlaidos:	
"Laisvei" už 2,000 mokesčių blankų	\$24.00
"Laisvei" už 500 didelių konvertų	7.87
Sugrįžo M. O., Akron, O.	.75
"Laisvei" už 500 konvertų	5.25
Karosieniui kelionės lėšos į Pild. Komiteto posėdį	7.00
"Moteryų Balsui" mokestis už sausio mėnesį	185.66

Viso išlaidų ————— \$230.53

Sutrauka:	
Iplaukų	\$258.87
Balansas vasario, 1921	723.38

Viso	\$982.25
Išlaidos	230.53

Lieka išde kovo 31, 1921 ————— \$751.72
E. N. Jeskevičiūtė, L. M. P. S. Fin. Sekr.
M. Undžienė, L. M. P. S. Išdininkė.

SVARBUS PRANEŠIMAS.

L. M. P. S. 8 kp. savo susirinkime, laikytame 7 d. gruodžio, prašalino iš savo tarpo už negražius pasielgimus Adele Krasauskienę-Gintautaitę.
Jeigu ji bandytų įstoti į kokią nors L. M. P. S. kuopą, tokios kuopos valdyba pirm priėmimo lai kreipiasi prie 8 kuopos paaiškinimų.
O. D. Jonuševičiūtė, Protokolų Sekretorė.

DRG. J. JUKELIO MARŠRUTAS PASIBAIGĖ.

Drg. J. Jukelio maršrutas, kurį buvo surengęs L. M. P. S. III Rajonas, jau pasibaigė. Drg. J. Jukelis III Rajonui pasakė 14 prakalbų ir kiekvienoje vietoje kalbėjo skirtingose temose, aiškindamas Lietuvos ir kitų šalių darbininkų padėtį. Jis paskleidė didelę agitaciją ir sukėlė nemažą upą darbininkų tarpe.

Publika į visas prakalbas lankėsi skaitlingai ir buvo jomis patenkinta.

Visose prakalbose buvo renkamos aukos padengimui lėšų ir Lietuvos darbininkų gelbėjimo fondui. Aukų per visas prakalbas surinkta \$149.09. Išmokėta: už svetainės \$40.00, už plakatus — \$35.00, drg. J. Jukelio pragyvenimas ir kelionės lėšos — \$60.00, komisijos išlaidos — \$1.41. Viso išlaidų \$136.41. Lieka \$13.68. Iš Rockford, Ill., draugai prisiuntė per drg. Jukelį \$35.32. Pridėjus maršruto likusio sumą \$13.68, viso pasiūsta Lietuvos darbininkų gelbėjimo fondan \$49.00.

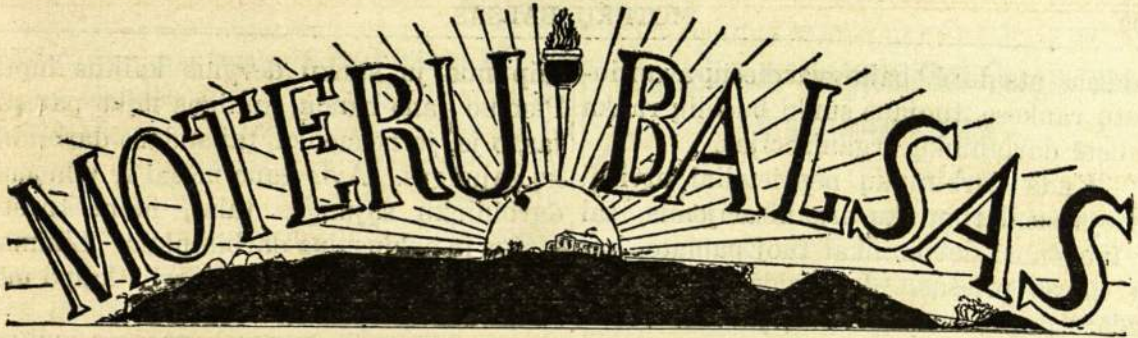
Per drg. J. Jukelio prakalbas Gary, Ind., susitvėrė L. M. P. S. kuopa iš šešių narių ir L. D. L. D. kuopa iš aštuonių narių.

Linkiu naujoms kuopoms gerų pasekmių jų darbuotėj del darbininkų klesos išsiliuosavimo.

O. Šimoliuniūtė,

LMPS. III R. maršr. reng. kom. narė.

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKŲ MĖNESINIS ŽURNALAS
Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor J. Benes. Manager E. N. Jeskevičiūtė. Subscription: \$2.00 a year; 6 mo. \$1.00; single copy 15c. Address: Moterų Balsas, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879. Transferred to Brooklyn, N. Y., July 28, 1920.

Metai VI

Balandis-April

No. 4

Su kuo eiti Lietuvos Profesinėms Sąjungoms.

Sunkus-vargingas Lietuvos darbininkų gyvenimas, dar sunkesnis Lietuvos darbininkų organizacijų gyvenimas. Laisvę organizuoti turi tik klerikalai, tik buožių agentai. Jie tai gauna pilną galimybę organizuoti ir darbininkus, kad paskui su tų darbininkų pagalba ginti buožių ir buržujų reikalus. Bet visgi ir revoliuciniai darbininkai mėgino organizuoti. Sakom revoliuciniai, nes kiekvienas darbininkas, kuris eina prieš kapitalą, prieš buožes ir buržujus, kuriam rūpi šviesesnė ateitis, prie kurios šeiminkais bus patys darbininkai,— kiekvienas toks darbininkas, nors jis to nemato, lieka revoliucionieriu, nes jis savo kovą po truputį griaua seną jam netikusią tvarką, mokinasi geriau kovoti ir, pagalios, sąmoningai pradeda žingsniuoti prie komunizmo. Jei toki darbininkai pradeda organizuoti, tai visi jų priešai tuoj kliudo jų darbui. Vieni kliudo atvirai, žiauriai, be pasigailėjimo; kiti slapta, nuduodami draugus. Bet

tai draugai, kaip vilkai avies kailįj.

Atvirai kliudo valdžia, jei ji būna buržujų, buožių, dvarponių ar kitų darbininkų neprietelių rankose, ir jei ji būna tų visų neprietelių agentų, kaip ana social-pardavikų, rankose. Tokia valdžia uždaro veiklesnes profesines darbininkų sąjungas, areštuoja geresnius darbininkų veikėjus, arba stačiai suardo visas darbininkų organizacijas, jei jos laikosi kovos su savo priešais. Visų šitų priemonių imas Lietuvos buožių valdžia. Ir nestebėtina, kodėl ji imasi. Ji turi imtis griežtų priemonių kovoj su darbininkų organizacijomis, nes ji mato, nes ji žino, kad tos organizacijos turės ir turi prisidėti prie baltgvardiečių valdžios nuvertimo Lietuvoj.

Lietuvos buožių valdžia jau ne kartą suardė profesines darbininkų sąjungas, jau ne kartą ji areštavo veiklesnius darbininkų veikėjus, ne vieną jų ištremė į Sovietų Rusiją, o kitus net sušaudė. Ir dabar profesinės darbininkų sąjungos Lietuvoj smarkiai persekiojamos. Vilniuj, kada tenai

valdžia atsidurė baltagvardiečių-avanturistų rankose, tuojaus sunki budelių ranka palietė darbininkų organizacijas.

Kada darbininkų neprieteliai atvirai kovoja su darbininkų organizacijomis, tai ir tamsiausi darbininkai tuoj pamato, kas jų tikras priešas. Jei valdžia sudrasko, uždaro profesines sąjungas, jei veiklesnius jų narius sodina į kalėjimus, — tai darbininkams darosi aišku, kad tokia valdžia darbininkų priešų rankose. Tuomet darbininkams tuoj dingstelė galvoj, kad ar negerai būtų nuversti tokią netikusią valdžią ir vieton jos iškelti kitą, kuri stovėtų darbininkų reikalų sargyboj.

Bet dar yra kitas būdas kovos su darbininkais. Tai nuduoti jų draugus, ilysti į jų eiles, suvilioti darbininkus tamsuolius. Tam tikslui buržuazija ir kiti darbininkų priešai organizuoja visokias sau tinkamas darbininkų organizacijas. Tokios darbininkų priešų sudarytos organizacijos nuduoda, būk jos rūpinasi darbininkų reikalais, kitą kart lieja "graudžias" krokodiliaus ašaras, kaip vilkai avių priėdę dejuoja, kad tos avys perdaug kūdos, — tą viską daro, kad apgauti darbininkus, prispirti juos išsižadėti kovos su savo neprieteliais ir klausyti savo ponų. Jie tveria organizacijas, kurios lieka ne darbininkų įrankių kovai su buržuais ir dvarininkais, bet buržujų ir dvarininkų įrankiais, varžančiais darbininkus. Tos sąjungos — tai pančiai, kurie supainioja darbininkus. Ponai ir bagočiai tankiai naudojami kunigais, kurie nuduoda nekaltus piemenėlius, ganančius savo avelės. Bet, kaip piemuo gana avis, kad avių šeimininkas turėtų daugiau mėsos ir vilnų, taip pat ir kunigai gano savo parapijonus, kad ponai ir bagočiai turėtų daugiau naudos iš praščiokų. Šeimininkas reikalauja gero piemenio, nes avis turi būti riebi, kitaip neverta jos skersti. Kunigas gano praščiokus, nes ki-

taip nuo jų sunku devynis kailius lupti. Piemuo gano bandą, kunigas laiko parapijas, o jei jų neištenka, tai sudaro darbininkų sąjungas. Avis gano mėsa ir vilnoms; darbininkų sąjungas taiso, idant turėtų pigius ir paklusnius darbininkus. Likimas vienas: ponui ant stalo, — arba kaippo mėsa arba kaippo pelnas.

Tokiu būdu, krikščioniškos darbininkų sąjungos su kunigais pryšakyj — tai tik avių bandos, reikalingos ponams. Kitur kunigus pamaino visoki "svietiški" inteligentai. Tai irgi ponų ir bagočių tarnai, išskyrus nedidelio jų skaitliaus, kurie nuėjo tarnauti darbininkams. Tenai, kur darbininkų sąjungose vadovauja buržuazinis inteligentas, tos sąjungos, kaip ir krikščionių sąjungos, tarnauja darbininkų neprietelių reikalams.

Visi susipratę darbininkai privalo išvartyti visus ponų ir bagočių agentus iš tokių profesinių sąjungų, — vis vien ar tas agentas kunigas, ar svietiškas inteligentas. Susipratę darbininkai tokias sąjungas, sudarytas ponų ir bagočių naudai, privalo perdirbti į sąjungas, kovojančias prieš ponus ir bagočius.

Būna dar ir taip. Darbininkai, nujausdami, kad jiems yra reikalas kovoti prieš ponus ir bagočius, tveria savo sąjungas, bet ponams ir bagočiams pasiseka apsukti galvas vienam-kitam darbininkui, o kiti darbininkas pakliuvęs į valdybą, parsiduoda bagočiams, ir visi jie rūpinasi, kad profesinė sąjunga arba visai nustotų kovojus, arba bent ne taip aštriai kovotų. Toki darbininkai, pasilikę buržuazijos agentais, rūpinasi, kad profesinės sąjungos pirmučiausiai išsižadėtų politinės kovos, tai yra, kad jos neitų prieš valdžią. Sako jie, kad profesinės sąjungos privalo rūpintis tik duonos ir darbo klausimais. Jie, žinoma, nutyli, kad darbininkų priešų valdžios paprastai kliūdo darbininkų kovai.

Gyvenimas mokina darbininkus kovoti ne tik dėl didesnės algos, trumpesnės darbo dienos ir panašių dalykų, bet ir dėl buržuazinės valdžios nuvertimo, nes kitaip darbininkas laimės nematys. Buržuazinė valdžia tai įrankis ponų ir bagočių rankose, kad lengviau engti darbininkus. Kol tas įrankis nebus sutriuškintas, tol darbininkai nematys tinkamo gyvenimo.

Nuosakiausias kovotojas dėl darbininkų klesos reikalų yra komunistai. Taigi ir profesinės darbininkų sąjungos turi paturėti komunistų partijas, turi eiti su jomis išvien dėl nuvertimo ponų ir bagočių surėdymo ir įvedimo darbo tvarkos. Visos revoliucinės pasaulios sąjungos sudarė Profesinių Sąjungų Internacionalą (Maskvos), kad išvien su 3-ju Komunistų Internacionalu žengtų prieš komunizmą. Tik tos sąjungos, kurioms dar vadovauja social-pardavikai ir kurios dabar ištikimiausi Antantos tarnai, susirinko Amsterdame, kad dirbti plenus, kaip paturėti sutriuškintą kapitalizmo surėdymą, kaip ginti buržuazijos nuosavybę.

Lietuvos profesinės sąjungos negali turėti nieko bendro su Amsterdamo buržuazijos lekajais. Lietuvos darbininkai privalo atsiminti, kad Amsterdamo mекleriams vadovauja tie socialpardavikai, kurie daug pasidarbavo, kad ilgiau tęstųsi buržujų surengtas karas, kurių kiekvienas savo šalyje rėmė buržujus, kad tie galėtų geriau spekuliuoti ant tarptautinio rinko.

Lietuvos darbininkai gali eiti išvien tik su revoliucinėmis profesinėmis sąjungomis, nes tik jos gina darbininkų reikalus. Taigi visos profesinės Lietuvos darbininkų sąjungos tuoj turi dėtis prieš profesinių sąjungų Internacionalą, kuris neseniai susidarė Maskvoj. Visos profesinės sąjungos turi priimti tam tikrus nutarimus, turi dėtis prieš bendros proletariato šeimynos.

Z. Angarietis.

Kapitalizmas Desperatiškai Žengia nuo Draugijinės Scenos.

Kaip gamtos, taip ir draugijos istorija mums tvirtina, kad pasaulyje niekas amžinai negyvena, kas gimsta, tas turi ir mirti. Sulig to įstatymo, pasaulyje viskas keičiasi, gi nuo to keitimosi neatsilieka ir draugijinio surėdymo forma. Draugija žengdama evoliucijos keliu tobulinasi, jai tobulinantis sykiu keitėsi ir surėdymo forma.

Žiloje senovėje žmonės, mūsų pirmtakūnai, kuomet jie buvo ant tiek išsivystę, kad jie naudojosi jau kalba, tuomet jie jau gyveno grupėmis. Jų įrankiai, kuriais galėjo pasigaminti sau maistą ir kitas gyvenimui reikmenis, buvo: lazda ir akmuo bei iš jų padarytos lopetos ir kirviai. Tais laikais nebuvo jokios privatiškos nuosavybės; žmonės gyveno bendrai — komunistiškai, už tai tų laikų ir draugijinio surėdymo forma užvardinta *komunizmu*.

Kuomet, išdirbystės įrankiai pasigerino, kurių pagelba galėjo daugiau produktų pagaminti negu suvartoti, tuomet atsirado jau ir privatiška nuosavybė, kartu su ja atsirado ponai ir vergai. Nuo tada prasidėjo ir klesų kova. Nuo sugriovimo komunizmo prasidėjusi klesų kova, traukėsi per tūkstančius metų ir dabar nepaliauja kraujo lieti. Todėl, draugijinė istorija yra niekas daugiau, kaip tiksliai regykla nuolatinių kovos tarpe pavergėjų ir pavergtųjų.

Podraug su darbo įrankių vystymusi ir apsimainymo būdų tobulinimosi, — atsiranda ir klesų kova. Tie patys draugijiniai santikiai, kurie iš pradžių buvo atsakanti išdirbystės ir mainymo būdams, bet kuomet išdirbystė ir mainymas nuprogresuoja, lieka *kliutimis*. Tuomet įvyksta *revoliucija*, kuri nušluoja nuo scenos senasias įtaigas, kurios reguliavo draugijinius santi-

kios ir vietoje senų įsteigia naujas, kurios geriau atsako visuomenės reikalams. Svarbiausia delei tų priežasčių ir keitėsi drauginio surėdymo forma.

Istorija mums liūdi, jogei patriarchatas, vergija ir feodalizmas, tos trys pergyventos drauginio surėdymo formos, savo laiku buvo tvirtomis-galingomis; jos lošė ant drauginės scenos gana svarbias roles. Tačiau tų visų surėdymų lošiamos "dramos" užsibaigė tragedijomis taip greit, kaip greit draugijos progresas pažengė pirmyn. Tiesa, ne kurios atžagareiviškos valdžios, sutrukdė draugijos progresą, bet nei viena iš jų nepajiegė jo sulaikyti, kurios tik bandė pastoti kelią, tos tapo nušluotos nuo drauginės scenos. Todel, pasidėkavojant progresui ir klesų kovai, yra nušluojamos visos buvusios atžagareiviškos valdžios ir pakeičiamos drauginio surėdymo formos.

Taip per industrijinę revoliuciją pricita iš feodalizmo į kapitalizmo laikotarpį. Užviešpatavus kapitalizmui, devynioliktas amžius pasižymėjo tokiu periodu pramonės revoliucijos, kokio pasaulio istorija nėra mačiusi. Praslinkusių amžių smulkioji manufektūra tapo nušluota milžiniška fabrių sistema mūsų laikų. Gelžkeliai telegrafas ir garlaiviai nutrynė visas geografiškas kliutis ir padarė visą civilizuatą pasaulį viena milžiniška rinka. Gi mašinų spēka garo ir elektros šimteriopai padidino darbo produktyviškumą. Tas milžiniškas persikeitimo procesas pramonės revoliucijoje, suteikė didelės naudos tik viešpataujančiai kapitalistų klesai, kuri turi užgriebusi į savo rankas išdirbystės, susinešimų ir transportacijos įrankius ir gamtos turtus, be kurių darbininkų klesa negali apsieiti. Be to, ji (kap. klesa) kontroliuoja valstybę, turėdama savo rankose valdžią, kuri gina privatiškos nuosavybės interesus, leisdama priešingus darbininkų

klesai įstatymus ir su ginklais ir kalėjimais priverčia juos pildyti.

Kapitalistų klasė turėdama privilegijas ir spēką savo rankose, nematė nei reikalo panaikinti vergiją, ji jos ir nepanaikino,— vergija pasiliko, tik pakeista į naują formą: vietoje, kad pirkt vergus, kapitalistai nutarė samdyti juos už algą—suprantama, už tokią algą, kad alginis vergas galėtų palaikyti savo ir savo šeimos egzistavimą. Kuomet ta neteisybė ir skurdas delei mažų algų darbininkams išsemia kantrybę, tuomet jie sukyta ir išeina į streiką; tokių streikų įvyksta begaliniai daug (pagal paskelbtą darbo biuro statistiką) vienais tik 1919 m. šioje šalyje įvyko 3374 streikai, kuriuose dalyvavo ekonominės kovos lauke virš 4,112,557 darbininkai. Dabar reikia atminti, kad 1919 m. buvo taip vadinami "aukso metai", nes darbai visur gerai ėjo, ne tik ką visi dirbo pilną laiką, bet daugelis buvo priversti net ir viršlaikius dirbti. Tačiau, nepaisant to, skurdas privertė darbininkų klasę išeiti ant kovos lauko ir kautis su išnaudotojais už didesnį duonos kąsnį! Kas-gi neatsimena, kiek kraujo pralieta ir gyvasčių paaukota 1919 m. Juk iš tų 3374 streikų beveik nei vienas nepraėjo ramiai, be kraujo, be aukų, tik vienam plieno trusto streike, kiek gyvasčių krito?! Kuomet milicija po vadovystę gen. Wood'o iš mašininių šautuvų šaudė į minias streikuojančių darbininkų. Gi anglies ir gelžkelių streikų nuslopinimui valdžia (kongresas) išleido net tam tikrus įstatymus, pagal kuriuos tuo du streiku apšaukė esančiais "nelegališkais" ir kaipo tokius, suprantama, pagelba ginklų ir kalėjimų sutriuškino. Taip lieja ramiai streikuojančių darbininkų kraują šios šalies buržuazinė diktatūra. Bet, dar labiau terorizuoja baltasai teroras Europos darbininkus, žodžiu sakant visose pasaulio šalyse viešpataujantis kapitalas

suleido savo kruvinus nagus į proletariato kūną, tikslu, kad išsunkus daugiau pelno.

Kadangi kapitalistų klasė pelną stato daug augščiau visuomenės reikalų, todėl jie nepaiso apie pasekmes, kokios draugijoj delei to įvyktų, bile jiems yra pelnas. Už tai, prie dabartinės kapitalistinės sistemos, kurioj sulyginamai tik saujalė žmonių kontroliuoja taip ištobulintus pramonės, transportacijos ir susinešimų įrankius ir gamtos turtus, — iš vienos pusės, gi iš kitos — priverčia ginklais ir kalėjimais algičius vergus dirbti ilgas valandas už tokias algas, kurios vargiai užtenka gyvasčiai palaikyti; prie tokios tironiškos kapitalistinės sistemos neišvengiamai atsikartoja nuolatinės bedarbės, kad jas prašalintus, kapitalistai kaujasi už naujas užrubežinias rinkas ir tokios peštynės tankiai virsta į imperialistines kares, viena iš baisiausių tokių karių buvo praėjusi didžioji karė, kurį traukdamos virš keturis metus pridarė milžiniškų nuostolių visam pasauliui, o ypatingai darbininkų klesai. Juk tik vien užmuštais krito virš 10,000,000 (10 milijonų) darbininkų, gi sužeistais, apie virš 20,000,000, kurie tapo paleista pasaulin amžiniais ubagais: be rankų, be kojų ir be akių, žmonės pačioje jaunystėje! O kiek materialio turto sunaikinta?! Juk visa Europa amžinai nubankrutita, žmonės miršta badu dabar ir jei nenuvers kapitalistinės sistemos, tai turės darbininkai badauti per šimtmečius, pakol išmokės šios karės užtrauktas skolas.

Kad nuvertus tą tironišką kapitalistinę sistemą, tuo tikslu darbininkų klesai jau virš pusė šimtmečio, kaip pradėjo organizuotis į politinę komunistų partiją, kuriai pamatą pateikė K. Marksas ir F. Engelsas, parašydami "Komunistų Manifestą". Tame "Kom. Manifeste" (ant 13-to pusl.) aiškinama, kad: "Atsiradusi ant feodalizmo griuvėsių dabartinė buržu-

aziškoji draugijos forma nepanaikino skirtumo (t. y. vergijos). Ji pastatė tikrai naujas klases, naujus išnaudojimo būdus ir naujas kovos išvaizdas vietoj senųjų." Toliau sakoma: "Mūsų gadyne — gadyne buržuazijos atsižymi vien tuomi, kad ji suprastino klasių skirtumus ir nesutikimus. Draugija dabar vis labiau ir labiau skyla į dvi dideles prieš—priešingai stovinčias klases buržuaziją ir proletariatą."

Toji ištrauka parodo mums, kad K. Marksas ir F. Engelsas jau aiškiai pažino kapitalistinę sistemą, kuomet ji dar tebuvo buržuaziniuose vystikluose ir iš jos veido pasakė apie būsiantį jos pobūdį, būtent, kad kapitalizmas išaugs į tokį milžinišką siaubūną, kokių jis šiandien yra. Taip-pat nurodė, kad tuo pačiu laiku ir proletariato klasė išaugsianti į galingą milžiną, kuri tam siaubūnui (kapitalizmui) nusuks galvą ir su pagelba proletariato diktatūros žengsianti į naują gadyne, — gadyne *mokslinio komunizmo*. Toji mintis buvo pabriežta K. M. ir F. E. "Komunistų Manifeste", kurį išleido 1848 metais. Tačiau mes matome šiandien, kad draugija eina tuo pačiu keliu, sparčiai žengdama prie užbriežto tikslo.

Be abejonės, paskubino draugijos žengimą linkui mokslinio komunizmo tvarkos, ne vien tik progresai ir darbininkų klesinis susipratimas, bet įžymiai prisidėjo prie to ir imperialistų godumas, kurio delei įvykusi pasaulinė karė pagimdė tokias pasibaisėtinas gyvenimo sąlygas Europoj, kad darbininkų klasei nebeliko kito kelio, kaip tik — revoliucinis kelias, kuris vedė prie užbaigimo imperialistinės karės ir galutinio pasiluosavimo iš kapitalistinės vergijos. Tuo keliu žengdamas galingas narsusis Rusijos proletariatas pirmu smūgiu kirsdamas nuvertė kruvinąjį carizmo režimą, o antru smūgiu sunaikino buržuazinį režimą. Po nuvertimo buržuazinės diktatūros

Bendrieji moterų judėjimo uždaviniai.

Norėčia pasakyti keletą žodžių dėl bendrų moterų-darbininkių judėjimo uždavinių Sovietų Respublikoje, kaip dėl tų uždavinių, kurie surišti su perėjimu prie socializmo apskritai, taip ir dėl tų, kurie dabar ypatingai yra pirmoje eilėje. Draugės, darbininkių padėjimo klausimą Sovietų valdžia pastatė iš pat pradžių. Man rodos, užduotis kiekvienos darbo valstybės, kuri pereina prie socializmo, bus dviejų rūšių. Ir pirmoji šios užduoties dalis sulyginamai prasta ir lengva. Jį liečia tuosius senuosius įstatymus, kurie moterį statė į nelygią padėtį su vyru.

Sovietų Rusija pirmoji suteikė moteriai pilną lygybę.

Jau labai seniai kaip Vakarų Europoje atstovai visų laisvės judėjimų ne tik dešimtmečių, bet ir ištisų šimtmečių bėgyje stato reikalavimus pakeisti jau senuosius įstatymus ir sulyginti prieš įstatymus moterį su vyru, bet nei viena Europos demokratinių valstijų, nei viena priesakinių respublikų tojo neįstengė įvykdyti, dėlto, kad ten, kur viešpatuoja kapitalizmas, kur liekasi privatinė žemės, fabriko ir visų turtų nuosavybė, tenai liekasi kapitalo valdžia, privilegijas (pirmenybę) turės vyrai.

Rusijoje tik dėl to tasai pasisėkė įvykdyti, kad nuo spalio 25 dienos 1917 m. čia tapo įvesta darbininkų valdžia. Sovietų valdžia iš pat pradžios pasistatė sau uždavinį gyvuoti kaip darbininkų valdžia, priešinga visokiam išnaudojimui (pelnas iš svetimo triuso). Ji buvo pasistačius sau uždavinį panaikinti išnaudojimo galimybę dvarininkams ir kapitalistams, panaikinti kapitalo viešpatavimą. Sovietų valdžia siekė prie to, kad darbininkai galėtų tverti savo gyvenimą be privačios žemės ir fabriko nuosavybės, be tos privačios nuosavybės, kuri visur, visame pasaulyje, net politinei

Sovietų Rusijoje tapo įsteigta *proletariato diktatura* (darbininkų ir biednųjų valstiečių valdžia).

Toji valdžia, tai buvo kaulas, kuris atsisotjo likusios pasaulio buržuazinės diktatūros gerklėje, kurio negali nei išspjauti, nei nuryti. Nuo tada visas imperialistiskas pasaulis pasiuto ir su visomis kariškos peklos spėkomis puolė proletarinę Sovietų Rusiją, kad paskandinus kraujuose proletariato diktaturą ir tuom pačiu kartu išgelbėjus buržuazinę diktaturą. Tačiau trijų metų sunkioje kovoje galinga proletarinė Sov. Rusija išėjo pergaletoja visuose revoliucinės karės frontuose, kaip iš lauko, taip ir iš vidaus sutriuškino visas kontr-revoliucines spėkas. Rusijos proletariato pergale yra mirtinas smūgis kapitalizmui, kuris desperatiškoje kovoje baigia savo gyvenimo dienas. Toji pergale yra didelis žingsnis pirmyn prie tarptautinės proletariato diktatūros, — pirmyn prie mokslinio komunizmo gadinės. *St. Vėšys.*

Lenino Prakalba Darbininkų Suvažiavime.

Draugės! Aš labai džiaugiuosi, galėdamas sveikinti moterų-darbininkių konferenciją (pasitarimą). Aš nepaliesiu čia tų temų ir klausimų, kurie be abejonės, dabar užvis daugiausia interesuoja moterį darbininkę ir kiekvieną sąmoningą žmogų iš darbo minių tarpo. Tai — patys opiausi klausimai — duonos ir mūsų karo padėties klausimas. Bet, kad aš žinau iš pranešimų laikraščių apie jusų susirinkimus, šie klausimai pilniausia čia buvo išdėsti d. Trockio apie karo padėtį ir d. Jakovlevos ir Svider-skio — apie maisto klausimą, ir todėl leiskite man šiųjų klausimų neliesti.

laisvei esant, net pačiose demokratiškiausiose respublikose pastatė faktinai (ištiesų) darbininkus į neturto ir samdomos vergijos padėtį, o moterį — į padėtį dvigubos vergijos.

Sovietų valdžia iš pašaknių pakeitė įstatymus, liečiančius moterį.

Sovietų valdžia, kaip valdžia darbininkų, pirmuose savo gyvenimo mėnesiuose padarė įstatymdavybėje, liečiančioje moterį, visišką perversmą. Akmens ant akmens nepasiliko Sovietų respublikoje iš tų jų įstatymų, kurie moterį darė prigulminga. Čia kalbu aš kaip tiksliai apie tuosius įstatymus, kurie tyčiomis išnaudojo padėjimą moteries, kaip silpnės, statydami ją į nelygų tankiai net į pažeminanti padėimą, t. y. apie persikirimą įstatymus, apie neištekėjusios vaiką, apie teisę moteries reikalauti, kad vyras aprūpintų vaiką.

Butent šioje srityje buržuazinė įstatymdavybė, reik pasakyti, dargi net prišakinės šalyse, išnaudojo silpnės moteries padėimą, darydama ją ne lygiateise ir pažeminanti ją. Ir kaip tik šioje srityje Sovietų valdžia iš senųjų, neteisingų, nepakenčiamų darbininkų masių atstovams įstatymų, nepaliko akmenų ant akmenų. Ir mes tikrai pasididžiudami galime pasakyti, nei kiek nepridėdami, kad apart Sovietų Rusijos, nėra pasaulyje ne vienos šalies, kur moterims būtų duota pilna teisių lygybė, ir kur moteris nebūtų statoma į pažeminanti padėimą, kuris labiausiai atjauiamas kasdieniniame šeimynos gyvenime. Tai buvo viena mūsų pirmųjų ir svarbiausiųjų užduočių.

Tik Sovietų valdžia įvykdo demokratiją

Jeigu jums priseina kalbėtis su atstovais partijų, kurios yra priešingos bolševikams, arba jeigu jums patenka į rankas laikraščiai, kurie leidžiami ten, kur viešpa-

tauja Denikinas arba Kolčakas, arba tenka kalbėtis su žmonėmis, kurie prisilaiko šių laikraščių nuomonės, tai iš jų išgirsite apkaltinimą Sovietų valdžios tame, kad ji pamynė demokratiją.

Ant mūsų, Sovietų valdžios atstovų, bolševikų-komunistų ir Sovietų valdžios šalininkų kalba, kad mes pamynėme demokratiją, ir kaip prirodymą tam, iškiša tąjį faktą, kad Sovietų valdžia išvaikė Učredilką. Mes paprastai į tuos apkaltinimus taip atsakome: tai demokratijai ir tai užcredilkai, kuri įvyko privačiai nuosavybei esant, kuomet žmonės tarpu savęs nebuvo lygūs, kuomet turintis nuosavą kapitalą buvo šeimyninkas, o kiti, pas jį dirbantieji, buvo samdomi jojo vergai, — tajai demokratijai mes nepriduosime jokios vertės. Tokia demokratija tik pridengdavo vergiją net prišakinėse šalyse. Mes, socialistai, esame demokratijos šalininkai tiksliai tiek, kiek jį palengvina darbininkų ir skriaudžiamųjų padėimą. Socializmas statė sau uždavinį visame pasaulyje kovoti prieš žmogaus žmogumi išnaudojimą. Dėl mūsų tikrą reikšmę turi toji demokratija, kuri tarnauja ekspluatuojamiems (išnaudojamiems), tiems, kurie pastatyti į lygių teisių neturinčiųjų padėimą. Jeigu nieko nedirbantis netenka rinkimų teisių, tai ir yra tikroji tarp žmonių lygybė! nieko nedirbantis ir valgyti neturi.

Atsakydami į apkaltinimus mes sakome, kad reikia klausymą pastatyti apie tai, kaip toje ar kitoje valstybėje vykdoma demokratija. Mes visuose buržuazinėse respublikose matome, kad skelbiama lygybė, o piliečių įstatymuose ir įstatymuose apie moteries teises, turint omenyje josios padėimą šeimynoje, persiskyrimą, kiekvienam žingsnyje mes matome nelygybę ir moteries pažeminimą. Ir mes sakome, kad tai yra prasižengimas prieš demokratiją, kas ypatingai liečia skriaudžiamuosius. Sovietų valdžia labiau, kaip visos kitos, net pa-

čios pryšakinės valstybės, įvykdino demokratiją tame, kad savo įstatymuose nepaliko nei mažiausio moteries nelygybės ženklio. Pakartoju, nei viena valstybė, nei viena buržuazinė įstatymdavybė nepadarė del moteries nei pusės to, ką padarė Sovietų valdžia pirmuose savo gyvenimo mėnesiuose.

Be abejonės, neužtenka tik vieno įstatymo, ir mes jokių būdu vienas tik dekretas nepasitenkiname. Bet įstatymdavybės srityje mes padarėme visą, kas iš mūsų buvo reikalaujama, kad sulygtinti padėjimą moteries su padėjimu vyro, ir tuomi mes turime teisę didžiulotis. Sovietų Rusijoje dabar moteries padėjimas yra tokis, kad jį sulig žvilgsnio pačių pryšakinių valstybių galima skaityti idealiu (tobulu). Bet mes patys sau sakome, kad be abejonės, tai tik pradžia.

Sovietų valdžia paliuosuoja moterį ir nuo jos pavergimo namieje.

Moteries padėjimas namų ūkyje vis dar liekasi apsunkintas. Kad galutinai moterį paliuosuoti, ir kad ją ištiesų sulygtinti su vyru, reikalingas visuomeninis ūkis, ir kad moteris dalyvautų bendrame gyvenimo darbe. Tuomet tai moteris užims tokį pat padėjimą, kaip ir vyras.

Be abejonės, čia kalbama ne apie tai, kad moterį sulygtinti darbo našume, jojo ilgume, sąlygose ir t. t., bet kad moteris nebūtų vergiama josios ūkio padėčia, skirtina nuo vyro padėties. Jus visos žinote, kad net visiškai lygioms teisėms esant faktinai (ištiesų) moteris liekasi apsunkinta delto, kad jį privalo prižiūrėti visą namų ūkį. Šisai namų ūkio darbas, kurį moteris atlieka, tankiausia yra visiškai neproduktyvis, laukinis ir baisiai apsunkinantis. Tai darbas visiškai smulkus, nieko tokio savyje neturintys, kas gelėtų kiek nors lavinti moterį.

Socialistinio idealo siekdami mes nori-

me kovoti dėl pilno socializmo įgyvendinimo, ir čia moteriai atsidengia plačiausia veikimo dirva. Mes dabar rimtai rengiamės apvalyti dirvą socialistinės tvarkos statymui, o patsai socialistinės tvarkos statymas prasidės tik tuomet, kuomet mes, iškovoję lygias teises moteriai, stosime į naują darbą drauge su moteria, paliuosuota nuo tojo smulkaus, slėgiančia neproduktyvaus darbo. Šiojo darbo mums užteks ilgiems, ilgiems metams.

Darbininkų paliuosavimas turi buti darbas darbininkų.

Šitasai darbas negali duoti greitų rezultatų ir iškart nedaro taip jau puikaus efekto (įspudžio).

Tveriamo pavizdingas įstaigas, valgyklas, kad jos paliuosotų moterį nuo namų triuso. Ir kaip tik čia šitas darbas organizuojant visas šitas įstaigas gula ant moterų. Reik pripažinti, kad dabar Rusijoje tokių įstaigų, kurios padėtų moteriai išsikasti iš namų vergės padėjimo, yra labai maža. Jų yra nežymus skaičius, ir tosios sąlygos, kuriose dabar atsidūrus Sovietų respublika, — kaip karo, taip ir maisto sąlygos, apie kurias čia smulkiau draugai kalbėjo, — mums šitame darbe kliudė. Bet vis delto reikia pasakyti, kad tos įstaigos, kurios liuosuoja moterį iš namų vergės padėjimo, kuriasi visur, kur tik pasirodo nors ir mažiausia to galimybė.

Mes sakome, kad paliuosavimas darbininkų gali buti tik pačių darbininkų darbas, taip lygiai ir moteries-darbininkės paliuosavimas gali buti darbas tiktai moteries darbininkės. Pačios moteris privalo rupintis apie tokių įstaigų plėtojamąsį, ir šitasai moterų darbas pilnai pakeis moterų padėjimą, buvusį kapitalizmo laikuose.

Mūsų užduotis yra tame, kad politiką padaryti prieinamą kiekvienai moteriai.

Kad užsiimti politika, prie senosios ka-

pitalistinės tvarkos buvo reikalinga tam tikras prisiruošimas, ir todėl net pačiose prūsųkinėse ir laisvose kapitalistinėse šalyse skaičius dalyvaujančių politikoj moterų buvo visiškai menkas. Mūsų užduotis yra tame, kad padaryti politiką prieinama kiekvienai moteriai darbininkei. Pradedant nuo to laiko, kuomet buvo panaikinta žemės ir fabriko privatinė nuosavybė ir nuversta dvarininkų ir kapitalistų valdžia, politikos uždaviniai darbo masėms ir darbo moterims yra visiškai lengvai prieinami ir aiškūs. Kapitalistinėje nuosavybėje moteris pastatyta į tokį beteisį padėjimą, kad josios dalyvavimas politikoje sulyginant su vyru apsireiškia visiškai menkame skaičiuje. Del to, kad ši padėjimą pakeisti, reikalinga, kad valdžia priklausytų darbininkams, ir tuomet patys svarbiausieji politikos uždaviniai apsireikš tame, kas tiesioginiai liečia pačių darbininkų likimą.

Darbininkių dalyvavimas kovoje .butinai reikalingas.

Ir čia moteries-darbininkės dalyvavimas, ne tik partijinės ir sąmoningos, bet ir nepartijinės ir mažai sąmoningos butinai reikalingos. Čia moteriai-darbininkei Sovietų valdžia atidengia plačią veikimo dirvą.

Mums buvo labai sunku kovoti su tomis priešingomis Sovietų Rusijai jėgomis, kurios prieš ją ėjo. Mums ir karo srityje buvo sunku kovoti su tomis jėgomis, kurios darbininkų valdžiai buvo paskelbę karą, ir maisto srityje su spekuliantais, dėlto kad neganėtinas buvo skaičius žmonių, skaičius darbininkų, kurie visiškai savo darbu būtų mums ėję į pagelbą. Ir čia Sovietų valdžia nieko taip negali branginti, kaip plačiųjų moterių-darbininkių masių pagelbą. Tegul josios žino, kad, gal but, senoje buržuazinėje visuomenėje, kad dalyvauti politikoje, buvo reikalinga tam tikras prisiruošimas,

ir tas moteriai nebuvo prieinama. Bet svarbiausias uždavinys Sovietų respublikos politinio veikimo yra tame, kad kovoti prieš dvarininkus, kapitalistus, dėl panaikinimo išnaudojimo, ir dėlto Sovietų respublikoje moteriai-darbininkei atsidengia politinis darbas, kuris apsireikš tame, kad savo organizacijiniu sumanumu moteris padės vyrai.

Darbininkės uždaviniai.

Mums reikalinga ne tik organizacinis darbas milioniniame mastabe. Mums reikalinga organizacinis darbas ir labai mažame mastabe, kuris suteikia galimybės dirbti ir moteriai. Moteris gali dirbti ir karo srityje, teikdama pagelbos armijai, veddama josios tarpe agitaciją. Moteris tame visame privalo aktyviai dalyvauti, kad Raudonoji armija matytų, kad ją ruošiasi. Moters taip pat gali dalyvauti ir maitinimo srityje skirstant produktus ir pagerinant maitinimą, platinant taisyias valgyklas, kurios taip plačiai veikia Petrograde.

Štai kokiose srityse moterų veikimas įgauna ištisų organizacinės reikšmės. Moteries dalyvavimas reikalingas ir stambių pavyzdinių ūkių pastatyme ir jų prižiūrėjime, kad šitasai darbas nebutų pavienius darbas. Nedalyvaujant šitame darbe dideliu moterų-darbininkių skaičiui, tasai darbas negali būti tinkamai išpildytas. Ir moteris darbininkė pilniausia šitamjam darbui atatinka — prižiūrėti, kaip produktų paskirstymą, taip ir tą, kaip tuosius produktus lengviau būtų gauti. Šitoji užduotis pilniausia gali būti bepartijinės moteries pakeičiama, tuom tarpu kaip šios užduoties įvykdinimas geriausia padės sutvirtinti socialinei visuomenei. Pašalinus privačią žemių, fabriko ir dirbtuvių nuosavybę Sovietų valdžia siekia prie to, kad visi darbininkai, ne tik partijiniai, bet ir nepartijiniai, ir ne tik vyrai, bet ir moterys, da

lyvautų šioje ūkio tveryboje. Šitasai Sovietų valdžios pradėtas darbas gali būti stumiamas pirmyn tik tuomet, kuomet vietoje šimto moterų visoje Rusijoje jame dalyvaus milijonai ir milijonai moterų. Tuomet, mes užtikrinti, socialistinės tverybos darbas bus tvirtas. Tuomet darbininkai parodys, kad jie gali gyventi ir šeimyninškai ir be dvarininkų ir kapitalistų. Tuomet socialistinė tveryba Rusijoje stovės taip tvirtai, kad joki, kaip išvidiniai, taip ir vidujiniai priešai Sovietų respublikai nebus baisūs.

IŠ MOTERŲ JUDEJIMO

ITALIJOS DARBININKĖS.

Lapkričio mėn., pereinamųjų metų Milane įvyko moterų darbininkių suvažiavimas. Jame dalyvavo tik tos darbininkės, kurios prigulėjo prie Socialistų Partijos.

Suvažiavimas nusprendė varyti kuoplačiausią propagandą ne tiktai tarpe fabrikių darbininkių, bet ir tarpe tarnaičių ir gospadinių.

Partijoje gyvuoja tam tikros moterų sekcijos (skyriai). Prie jų nutarta įkurti apšvietos ir propagandos mokyklos tuo tikslu, kad prisiauklėjus daugiau propagandisčių iš pačių moterų tarpo. Nutarta atkreipti daugiau dėmesio į redakcinę pusę ir į regulierią leidinėjimą laikraščio "Darbininkės Apgynimas". Nutarta leisti kuopdaugiausia populiarese literatūros, su kuria galima būtų prieiti prie plačiųjų masių.

Sausio viduryje Livorno suvažiavime, įvyko partijos skylinimas. Komunistai atsisakė nuo socialistų. Tokis jau skylinimas, be abejonės, įvyks ir moterų judėjime. Reikia tikėtis, kad labiausia susipratusios draugės eina su kairiaisiais, o ne su dešiniisiais.

SYLVIA PANKHURST.

Maskvos dienraštyje "Pravda" d. Z. Bojarskaja suteikia pluoštelį žinių iš gyvenimo d. S. Pankhurst, kurios vardas "Moterų Balso" skaitytojoms yra pusėtinai gerai žinomas. (Šiuomi tarpai ji vis dar tebesėdi kalėjime).

Ji gimė buržuaznėje šeimoje, bet po įtakos savo tėvo socialisto, dar jauna būdama, pradėjo karštai simpatizuoti darbo žmonių judėjimui. Ji visuomet gyvendavo prasčiausiose Londono vietose, ten, kur darbininkai žmonės gyvena. Ypatingai jai rūpėjo vaikų gerbūvis. Ji organizuodavo jiems sodnus-mokyklėles ir prieglaudas.

Juo labiau populiari darėsi jos vardas darbininkų tarpe, juo labiau skersakiavo į jos veikimą valdžios agentai. Bet labiau persekioti pradėjo ją tik karo laiku, kuomet ji griežčiausiu būdu pradėjo priešintis imperialistinei valdžiai, kuomet ji atsisakė šokti sulyg patriotinės komandos. Karo metu ji nekartą buvo areštuota, bet kaip greitai ją paleisdavo iš kalėjimo, taip greitai jinais vėl tęsdavo savo darbą.

Kuomet Rusijoje įvyko proletarinė revoliucija, Sylvia kuokarščiausia pradeda ginti jos poziciją ir skleisti miniose komunistinio obalsius ir idejas.

Sylvia būtinai norėjo vykti Rusijon idant dalyvavus Antrame Suvažiavime III Internacionalo. Britanijos valdžia griežtai atsisakė duoti jai leidimą važiuoti Rusijon. Tuomet ji pasiruošė slapton keliu ir, visgi, atsieik savo tikslo. Kuomet drąsioji keliauninkė sugrižo Anglijon, valdžia ją areštavo ir patraukė atsakomybėn už mėginimą nuversti egzistuojančią valdžią.

Teisme, tarp kita ko, ji užreikšė:

"Juk savo straipsniuose aš skleidžiu Markso idejas; Markso raštai laisvai platinasi po šią šalį. Ir jeigu jūs

nuteisite mane už propagandą idejų, kurios buvo skleidžiamos jau tuomet, kuomet manęs nei ant sviesto nebuvo, tai ar tuomi neparodysit esą teisėjais, ginančiais klesinius buržuazijos interesus? Aš buvau šalyj, kurioj praktikuojama Markso idejos ir aš esu įsitikinusi, kad tarptautinio krizio verčiamos ir kitos šalys turės eiti tuo keliu, kuriuo eina Rusija.”

Ją nuteisė šešiems mėnesiams kalėjimui.

Beveik kiekvieną nedėldienį Londono darbininkai rengia jai užuojautos demonstracijas ties kalėjimo vartais.

PANAIKINO DAUGPATYSTĘ.

Jau nekartą buvo rašyta “Moterų Balso”, kaip sunku yra kovoti už savo būvio pagerinimą rytinių kraštų moterims, kur jos visuomet buvo dvigubai slėgiamos, kur viešpatavo daugpatystė, kur vienas turčius galėjo savo hareme laikyti po kelis šimtus moterų, kur, tokiuo būdu, paleistuvystė buvo legalizuota.

Iš Orenburgo (miestas Uraluose, šale pat Azijos) praneša, jog Kirgizijos Sovietų valdžia panaikino daugpatystę, nes ta gilią šaknis suleidusi tradicija, žemindavo moterį, statė ją vergės padėjime.

Tiktai civilis šliubas dviejų asmenų yra įstatymais užgiriamas.

ŠLIUBAS IR ŠEIMYNA

“Moterų Balso” num. 12, 1920 m. patėmijęs išreikštas mintis priešingas mano supratimui kas link vertės šliubo, melsčiau, kad “M. B.” redakcija pavelytų vietos ir man su savo dvylekiu “M. B.” špaltose.

Žinant, kad gamta yra taip turtinga ir taip daug yra skyrus žmonijai, kyla seniai klausimas: kodėl didžiumai žmonijos

sluogsnių tie gamtos daviniai neprieinami, — vienu iš tų yra meilė. Daugelis bando įieškoti to blogo priežasčių, kiekvienas beveik skirtingai ir daugelis klaidingai jas supranta. “M. B.” minėtam numeryj kaip tik ir išeina ant kritikos estrados Luyza ir iš dalies B. Rugienius, nurodydami, kad priežastia nesutikimų šeimyniškame gyvenime, stoka meilės — esą jungtuvės (šliubas), neatsižvelgdami, kad meilė yra pri-rakinta prie ekonominio stulpo, ekonominių retėžiais.

Kad moteris yra daugiau pavergtos už vyrus dabartinėje sistemoje ir daugiau nukenčia — tai tiesa. Ir aš stoviu, kad moterei, kaip pasaulio tvėrėjai, būtų suteikta pilna laisvė ir jo tvarkyme, neperžian-giant moralybės rubežių ir gamtos teisių. Taipgi kad nuo moterų neliktų atitraukta antroji lytis. O anot Luyzos, kaip tik taip atsitiktų.

Kad šeimynoje būna nesutikimai, ir meilė negali žydėti, tai nebus daugiau vietos ir panaikinus jungtuves arba porinę šeimyną,— egzistuojant šiandieninėj ekonominėj sistemoj. Štai Jonukas myli Onytę, Onytė Jonuką, ir rodos, kad jų dviejų meilei nebus niekada galo. Abudu koncentruodami visus gabumus stengiasi ką švelniau kalbėti, kad vienas antram įtikytų ir tik saldus bučiais tirpsta vienas po kito. Didesnės ir šventesnės meilės jau negali būti.

Bet užtai jiedu tuomet nejaučia siaurimo ekonominių sąlygų: Onytės materialis stovis nepriklauso nuo Jonuko. Įvykus paklaidoms ar nepasisekimui tik savi gali kaltinti. Taip lygiai yra ir su Jonuku.

Apsivedus-gi viskas virsta kitaip. Vietoj kad kur po žalia liepa tvėrus saldžius bučius reikia rūpintis rytojumi. Reikia savo naudotus gabumus tik dėl vienas

kito įtikimo, panaudoti kovai su gyvenimo aplinkybėmis, kad patenkinus šeimynos gyvenimo reikmenis, o kaip tik tų reikmenų kiekybė pasidaro didesnė ir jų įgyjimas priklauso nuo vieno išdo ne kaip buvo pirma apsigedimo. Įvykus nelaimei, prisėjus kokiam kriziui, bedarbei ar ligai, kas pas darbininkus šiandien tankiai atsitinka, pasidaro stoka gyvenimo reikmenų, o jų paįmėti nėra iš kur, ot ir kyla nesutikimas. Vienas antrą nepasisekimuose kaltina, gi ištikrųjų abudu nekaltu, bet kaltas šitas supuvęs ekonominis surėdymas ir tas viskas taip lygiai atsitiktų porinėje šeimynoje, gyvenant ir be šliubo.

Beje, Luyza sako: "Bet pažiūrėkime į turčius. Juk jie gali ištesėti tvert šeimynišką gyvenimą taip kaip priguli, bet pas juos persiskyrimų yra daugiau, negu pas darbininkus. Kodel?" Štai kolel: Turčių ženybos pamatiniu tikslu yra ne meilė, bet kapitalas (turtas). Darbininkas, neturėdamas kapitalo, yra vergu skurdo, o turčius yra vergu kapitalo turėdamas jo per daug. Jis veda merginą ne tą katra jam patinka, katrą jis galėtų mylėti, bet tą, katra yra turtingesnė. Pas turčius-gi būnant perviršiui kapitalo visi jų būna iki tiek ištvirke, kad nežiūrint jeigu jis ar ji būtų ir gražus ir laikinai vienas kitam patiktų, bet šeimyniškos doros pas juos jau nebėra lygiai ir moralybės principo, už tai pas juos ir perskyrimas būna pirmoj vietoj.

Būna atsitikimų, kuomet turčius išimylė, biedną mergele. Tada būna vienas iš dviejų: arba vienas nusižudo, neleidžiant turčiaus tėvams ir giminėms apsigesti su biedna mergele, arba prasišalina (pabėga) nuo tėvų ir apsigėda, — jiems persiskyrimas jau nereikalingas, nes jie vedę iš meilės, ar imtų šliubą ar ne.

Darbininkų tarpe irgi iš dalies yra ne kitaip. Nes jeigu jau neturtingas, tai

nors kad geras (mechanikas) būtų, gerai uždirbtų,— sako merginos. Bet ženybiniame gyvenime reikalinga ne mechanizmo, ne turto, bet tikros meilės. O tikroji meilė — prie dabartinių ekonominių aplinkybių egzistuoti negali. Kur gyvenimas būna ir pasekmingas, ačiu vieno ar kito šeimynos nario individualiam gabumui ir sveikatai, kas daro švelnesnėmis gyvenimo sąlygas,— tuom pačiu sykiu ir meilė darosi šviesesnė ir šeimyna jaučiasi laiminga; bet anaipol ta meilė ne tikra, bet padaras ekonominių aplinkybių. Ir ką bendro turi šliubas? Ar praktiška šaukti: "Šalin šliubas, lai gyvuoja meilė" (kaip daro Luyza). Bet kokia meilė? Šeimynišką gyvenimą Luyza atmeta. Keno tai informuota, kad atskiri asmens tveria šeimynišką gyvenimą "*tik del mados*" (mano pabraukta.— Z.), — ji sako: "Taigi, jeigu mūsų gyvenimas nėra amžinas, tai kodel juo nesidžiaugti? kam norėt *varžytis*?" (mano pabraukta.—Z.) Reiškia, kodel negyventi nevedus (palaidai), kam tverti šeimyną, gyventi poroj. Ar čia ne koneveikimas gamtos įstatymų? Gamtoje taip sutvarkyta, kad visi gyvunai, išskyrus tuos, kuriems žmogaus žiauri ranka yra išplėšus gamtos teises — gyvena porose ir myli savo kūdikius, nuo to neatskirtas ir žmogus.

Tėvas jausdamas kūdikio gyslose savo kraujo plakimą, negali nemylėti kūdikio motinos (jei nuo to neatsitrauks žiaurumas aplinkybių), po kurios širdimi kūdikis įgijo gyvybę ir yra dalimi jos kūno ir kraujo.

"Meilė", kokios pageidauja Luyza, yra palaidas lytiškas geismas, apie kurią gali spręsti ir pageidauti ypata, kuri visuomeninį žmonijos judėjimą ir egzistenciją sprendžia-supranta, vaduodamasi savo individuališkumu. Tokia "meilė" atimtų vyrui gamtos teisę prie kūdikių, nes vy-

ras-tėvas nepažinotų savo kūdikių. Moteriškė galėtų atsisakyti gimdyti ir žmonija turėtų išnykti. Nes moteris, žinodama priemonės nuo daug gimdymo, pasirengus likti motina ne kad ją stumtų lytiškas jausmas (nes ji galėtų tą atlikti nelikus matina), bet meilė šeimynos. Panaikinus-gi porinę šeimyną, moteris liks daugiau panašitiki į gimdymo aparatą (jeigu ji neatsisakytų gimdyti), nes momente likimo motina ji tik bus apimta lytiško instinkto, o ne meilės.

Žmogaus gyvenimas liktų tuščiu, beverčiu, pats-gi žmogus — krutantiu neveikliu elementu. Jeigu prie dabartinių aplinkybių ir kultūros laipsnio panaikint jungtves, žmonija virstų į didžiausį chaosą. Šliubas ir jungtuvės šiandien yra reikalingi. Bet kad jungtuvės suteiktų pageidaujamų vaisių, t. y. tikrą meilę šeimynoje,— reikia kovoti už panaikinimą kapitalistinės sistemos ir visame pasaulyje įkūnyti komunistinę tvarką, tuomet pasirodys, kad šliubas nėra blogo priežastis, ir tuomet atliks dar savo svarbą.

Šeimyna-gi tik komunistinė tvarkoj ir galės tikroje to žodžio prasmėj žydyti. Šeimyniškas gyvenimas tada tik degs ugnim tikrosios meilės.

Žemaitukas.

PROTESTAS PRIEŠ "KELEIVĮ".

A. C. W. of A. Unijos 149 lietuvių skyrius laikytame susirinkime 3 d. kovo, 1921, po num. 885 Washington St., Bostone, po visapusiško apsvartymo likosi priimta sekanti rezoliucija:

Kadangi Bostono kriaucių dabartinis streikas yra sunkus iš priežasties didelės bedarbės ir tuom pačiu sykiu atsirado ke liatas "socialistų" streiklaužių, Malijoniai, Jonačiai ir tam panašūs sutvėrimai arti mi vietas "socialistiškam" laikraščiui "Ke-

leiviui", kas prisidėjo prie sunkesnės kriaucių kovos išlaimėjimui streiko.

Kadangi visi organizuoti darbininkai ir jų laikraščiai remia visais galimais būdais dabartinį streiką, duodami vietas savo špaltose Presos Komisijos pranešimams, bet yra tokių vilkų avies kailį, kurie prisidengę socializmu ir darbininkų reikalais, kriauciams patarnauja judošiškai. Tuom laikraščiu yra "Keleivis", jis nuo pat pradžios streiko tarnavo fabrikantams, atsisakydamas skelbti streiklaužių vardus ir streiko bėgio pranešimus.

Kadangi "Keleivis" yra palaikomas per tuos pačius darbininkus ir jis sakosi ginąs mūsų reikalus, bet mums kriauciams išėjus į mirtiną kovą su mūsų neprieteliais fabrikantais, "Keleivis" spjovė į darbininkų reikalus ir nudardėjo į fabrikantų pusę atsisakydamas paskelbti judošiškų streiklaužių vardus ir streiko bėgio pranešimus.

Kadangi mes kriaučiai šiame streike patyrėme, kad "Keleivis" gina mūsų neprietelių fabrikantų pusę, jis su darbininkais persiskyrė, todėl lai "Keleivis" ir eina su tais, su kuriais jis susiliejo; mes daugiau nieko bendro su juo neturėsime, ir pranešam visiems darbo žmonėms, kad su "Keleiviu" skaitytųsi kaip su proletariato išdaviku.

Šalin streiklaužiai iš mūsų tarpo!

Šalin fabrikantų agentai!

Šalin parsi davėlis "Keleivis"!

Lai gyvuoja darbininkų vienybė!

Lai gyvuoja Bostono kriaucių streikas su pilniausiu laimėjimu!

Į kovą, į kovą visi!

Presos Komisija:

J. J. Peldžius

J. Skiatis

J. Petrikas.

APŽVALGA

BERGŽDŽIAS DARBAS.

Ginklų žvangėjimui dar nenutylus padangėj ir vėl pradeda niauktis iš visų pusių. Vienas karas nespėjo dar pasibaigt, jau kapitalistai rengiasi prie kitos kruvinos puotos.

Mat negana jie dar prisiplėšė lobio karės laiku. Tuli iš jų ši bei tą pražiopsojo, na tai dabar jie ir vėl kursto vieną šalį prieš kitą ir vėl pradeda ginkluotis prieš vieni kitus.

Jungtinės Valstijos sako turėsiančios didžiausią flotą pasaulyje, Anglija irgi nepasiduoda, nes ji iki šiol buvo vandens viešpačiu. Japonija ir kitos silpnesnės šalys neatsilieka, bet deda visas pastangas, kad kuodugiausia žmogžudiškų įrankių prigamt. 90 nuošimtis visų šios šalies įeigų padedama dabar karui arba ginklavimuisi, išlaidom, 10 nuošimtis tik tai lieka kitiems šalies reikalam.

Matydamos tokį dalykų stovį šios šalies moteris sufragistes, griebėsi už protestų. Jos rengia įvairiuose miestuose masinius susirinkimus ir ten išneša protesto rezoliucijas, reikalaujančias, kad visos šalys nusiginkluotų ir kad karų daugiau nebūtų. Jos griežtai reikalauja, kad naujasis prezidentas Hardingas tuoj sušauktų visų šalių politikierių konferenciją, kur būtų nutarta visiems nusiginkluoti ir nebekariaut.

Geri žinoma tų nors ir kapitalistų klasės moterų norai, bet yra tai bergždžias darbas, nes jokios konferencijos, jokios rezoliucijos, karių sustabdyt negali, jos, mat, šito nesupranta ir dirba neproduktyvią darbą.

Karės įvyksta delei varžymos už rinkas (už tavorų pardavimo vietas) kapita-

listų tarpe ir jokios šalies kapitalistas neužleis geruoju kitam kapitalistui rinkas, kur jis gali savo tavorą parduot, jei anas ginklu jo prie to ne privers. Todel kyla karės. Kariauja, žinoma, ne patys kapitalistai, jiems kariauti nėra reikalo, nes tą darbą atlieka už juos darbininkai. Jie tik sukursto kares ir pasiūnčia darbininkus muštis, o patys savo ofisuose sėdėdami tēmija, katra pusė laimės. Lygiai taip kaip strielčiai išeinant medžiot, išsivesdami šunų gaują. Šunys žvėrį suranda, pagau-na, o strielčius ant arklio sėdėdamas kul-ką paleidęs dabaigia žvėrį ir parsivežęs su-naudoja jį sau, šunys gauna tik tai kaulus apgraužti ir juodos putros palakti. Tokia tai yra darbininkų rolė visose karėse. Darbininkai savo sveikatą ir gyvastį padeda karėj, o kapitalistas turi iš to pelną. Todel kapitalistai ir nori karės, o jų moters, norėdamos tą blogą norą paslėpt, rengia protestus.

Kada darbininkai paims visą pasaulį į savo rankas, panaikins privatinę nuosavybę. Kada bus dirbama ne del pelno, bet del to, kad žmonėms tie dalykai yra reikalingi, tada karių nebus, nes nebus už ką kariauti. Kiekviena šalis pasidarys tiek produktų, kiek jai bus reikalinga, o jei ji negalės ko nors pagaminti, tai atvežs iš kitur reikalingus dalykus, duodama mainais savo pagamintus produktus, ir žmonės naudosis tais produktais. Visiems jų užteks ir peštis už juos nebus reikalo. Tada nebus karių ir nereikalingas bus protestų rezoliucijos. Tai bus komunizmo gaidynė.

TUŠČIAS DŽIAUGSMAS.

Paskutinis Rusijos Komunistų Parti-

jos Suvažiavimas nutarė *laikinais* pavelinti valstiečiams pardavinėti savo ūkio produktus. Vietoj tų produktų rekvizicijų, nutarta uždėt ant valstiečių tam tikras takas delei šalies išlaidų padengimo.

“Naujienu” redaktorius tuomi baisiai apsidžiaugė. Žiurėkit, sako, Rusija jau grįžta prie buržuazinės sistemos. — “Ir patys komunistai”, girdi, “rūpinasi, kad ji padarytų šitą žingsnį.” Tuščias džiaugsmas, Rusija nei nemano grįžti prie buržuazinės sistemos, jei ji būtų norėjusi grįžti prie Grigaičio mylimosios buržuazinės sistemos, tai ji nebūtų dėjusi visas pastangas, kad tą sistemą panaikint ir apsigint nuo buržuazinių užpuolikų, kurie draskė ją iš visų pusių.

Ji dėjo savo geriausias jėgas apsigynimui nuo kapitalistinių vilkų ir dabar pergaltėjusi juos, sumušus visus į dulkes, ji mat gryžs prie senosios tų sumuštųjų buržujų tvarkos. Ar gali žmogus nors kiek logikos turėdamas šitaip kalbėt?

Tarybų valdžia pavelino valstiečiams daryt prekybą tiktai laikinai. Tiktai laikinam jų suraminimui, nes rekvizicijos erzino labai nesusipratusius tamsius valstiečius, ir todėl jie slapstė savo produktus, arba gamino jų tiktai tiek, kiek jiems patiem buvo reikalinga, per ką miesto darbininkai turėjo badaut. Jei šalies ekonominis stovis būtų normalis, jei miestų darbininkai galėtų tiek produktų pagaminti ir davežt, kad patenkinti jais ir valstiečius, tada valstiečiai neatsisakytų mainais duoti savo produktus, bet kada pramonė delei šešių metų nuolatinės karės ir blokados yra visai pakrikusi, kada miestų darbininkai negali nei sau užtektinai produktų pagaminti, o apie valstiečių reikalų patenkirimą negali būt nei kalbos, tada valstiečiai, negaudami nieko iš miestų darbininkų, nenori duot jiems savo produktų, ir tokiu būdu badas yra neišvengiamas.

Tas aplinkybes apsvarsčiusi Rusų Komunistų partija ir nutarė *laikinais* pavelinti valstiečiams daryt prekybą, kad paragimus prie didesnio produktyviškumo, kol sustiprės šalies išdirbystė, ir galima bus valstiečių reikalus patenkinti.

Tarybų valdžia padarė prekybos sutartis su įvairioms šalims ir kada tos šalys pristatys Rusijai išdirbystes išvystymui reikalingus dalykus, kada susinešimų sistema bus pagerinta, dirbtuvės eis pilnom jiegom, tada miestų darbininkai prigamins tiek produktų, kad užteks jų ir valstiečiam. Valstiečiai, gavę iš miestų sau reikalingus dalykus, kaip tai: ūkio įrankius, žemdirbystės mašinas, audekus ir įvairius kitus dalykus, noriai duos už tuos dalykus savo pagamintus produktus, ir tada privatinė prekyba bus visai nebereikalinga, ir ji pranyks. Todel tuščias yra “Naujienu” džiaugsmas, kad Rusija grįžta prie buržuazinės sistemos. Jų svajonės neišsipildys, bereikalingas laiko gaišinimas.

Pinigai Rusijoje buvo jau veik visai nebereikalingi, nes ten darbininkai gauna viską dykai. Randos ten darbininkai nemoka, už šviesą ir šilumą taipgi nemoka. Net ir laiškai siuntinėjami veltui, gelžkeliai-karai — viskas veltui, tai kam tie pinigai reikalingi? Pinigai ten buvo visai netekę vertės, bet dabar jei pradės daryti prekybą, tai pinigai žinoma bus vėl kol kas reikalingi. Iki šiol jie buvo reikalingi tik užsienio prekybai, o dabar bus reikalingi ir vidui, kol viskas susitvarkys ir įeis į tikrai komunistines vėžes. Todel be reikalo Grigaitis plepa, kad komunistai ne-naikina pinigų, bet daro juos pastovesniais.

DARBININKŲ DIKTATURA.

“Naujienu” redaktorius, paminėdamas Paryžiaus Komunos šventę, Kovo 18 d. nurodinėja, kad, girdi, Paryžiaus Komu-

na nevartojo teroro ir Marksas užgyrė tą, o Rusijos bolševikai vartojo terorą, tai jie girdi, elgiasi ne sulyg Markso teorijos. Tam žmogeliui taip rūpi, kad kapitalistams plaukas nuo galvos nenukristų, kad jis ir miegodamas sapnuoja apie terorą ir bijosi jo, kaip ugnies. Mat, jis vargšas nujaucia, kad revoliucijai iškilus ir jam būtų karšta. Darbininkai gal norėtų atsisteigti už jų suvedžiojimą ir jam prisiegti be abejonės paragauti teroro geležinės rankos. Jis nuolatos kalba apie darbininkų vartojimą teroro, nors darbininkai labai mažai jo vartoja, bet kada buržuazija terorą vartoja, kada jo plauko "socialistai" Noskė, Šeidemanas ir kiti skerdė darbininkus kaip avinus; kada Kolčakas, Denikinas, Judeničius ir kiti negirdėtus pasaulyje žiaurumus vartojo pagavę komunistus ar šiaip Tarybom pritariančius žmones, tai jis tylėjo, tas teroras jam nebuvo baisus, jis niekada apie tą terorą neužsimena, jam tik rūpi, kad darbininkai nevartotų teroro, kad buržujam kailio neišpertų.

Kada Lietuvos buožių valdžia vartojo ir dabar tebevartoja terorą, tai ponas Grigaitis ne tik kad nenupeikia tą valdžią, bet liepia darbininkams remti ją visais galimais būdais. Pilnos antai "Naujienos" priteptos įvairiais Lietuvos buožių valdžios ar jos rėmėjų atsišaukimais, ir Grigaitis sykiu su tais reakcionieriais buržujais rėkia: aukaukite, darbininkai, pirkite Lietuvos buožių valdžios bonus, remkite ją. Jis galvą guldo už tuos Lietuvos vargšų darbininkų vampirus-siurbikus, nes jie yra jo plauko žmonės, o bolševikai darbininkų reikalų gynėjai jam neapkenčiami, nes jis žino, kad jie tokiem ponam moka kailį išpert, nes jie ir verti to.

Paryžiaus Komuna nevartojo teroro, ji buvo peršvelni su savo siurbikais, užtai ji tik 90 dienų ir teišgyveno, užtai tie siurbikai pergaleję darbininkus, skerdė juos

kaip avinus, ir maudėsi darbininkų kraujuose, o ponui Grigaičiui ir kitiems sociališdavikam tas patinka. Jei darbininkai būtų buržujus kraujuose išmaudę, tai tiem ponam renegatam tas būtų labai nepatike ir jie būtų juos pasmerkę, taip kaip jie smerkia dabar bolševikus, kad jie neduoda buržujam jodinėti ant darbininkų sprاندų.

Rusijos darbininkai pasimokino iš Paryžiaus Komunos nuotikių, ir nebedarė tų klaidų, kurias Paryžiaus darbininkai padarė, todėl jie ir laimėjo savo kovą. Jie jau ketvirtus metus tvarko savo reikalus be buržujų pagalbos, o ponui Grigaičiui tas labai nepatinka.

DOVANA RUSIJOS VAIKUČIAM.

"Soviet Russia" (savaitraštis) gavo kablegramą iš Rusijos nuo Rusijos darbininkų vaikučių ir jų mokytojų bei prižiūrėtojų, kurioj Rusijos vaikučiai ačiuoja Amerikos darbininkų vaikučiam, kad jie žada pasiųsti Rusijos vaikučiam laivą pridėtą paišiuką, rašomų plunksnų, knygų, rašomos popieros, ir 200 lovų delei ligonbučio įrengimo Rusijos kūdikiams. Jie labai ačiuoja, kad Amerikos darbininkų kūdikiai nepamiršta jų, stengiasi paremti juos, ir džiaugiasi darbininkų vienybe arba solidariškumu.

ŠKOTIJOS MOTERŲ SUVAŽIAVIMAS

Sausio 23, 1921, įvyko Lietuvių Moterų Darbininkų Draugijos 7-tas Suvažiavimas Škotijoje.

Vienas iš svarbiausių tarimų bene bus paragrafas 13, kur sakoma: "Prigulėjimas vyrų L. M. D. D. kuopose. Buvo įnešta, kad priimti vyrus į moterų kuopas, nes yra vyrų, kurie nedrįsta eiti į L. K. S. kuopas, tad kad kiek laiko pabuvus moterų kuopoj, tada bus drąsiau ir prie L. K. S. prigulėti. Kitas buvo įnešimas, kad tik L. K. S. nariai

būtų priimami, bet didžiuma balsų nubalsavo, kad visus vyrus priimti be jokių skirstymų”.

Šitas tarimas gana svarbus ir mes manome, kad jis padarys moterų organizacijoj daug permainų.

Vyrai prigelbės moterims veikti ir ta organizacija greitai laiku gali labai sustiprėti.

Nutarta taipgi įsteigti bendrą su L. K. S. šelpimo fondą, kuris šelpės visus, reikalaujančius pašelpo.

Suvažiavimas išnešė pasveikinimo rezoliucijas šiom organizacijom: Kom. Partijai, Komunistų Internacionalui, Lietuvos Komunistų Partijai, Jaunųjų Komunistų Internacionalui Berline, Raudonajai Armijai, L. M. P. S. ir “Moterų Balsui” Paskutinioji rezoliucija skamba sekančiai: “Užuojaautos rezoliucija L. M. P. S. Amerikoj. Mes, Škotijos L. M. D. D. 7-tas suvažiavimas, siunčiame jums, draugės, širdingus linkėjimus už jūsų nenuilstantį darbą ir dėkavojame jums už tokią didelę dovaną — ‘Moterų Balsą’, kurį mums suteikė del propagandos ir nešimo šviesos spindulėlio į Škotijos lietuvių moterų urvus”.

“Lai gyvuoja L. M. P. S.

Lai gyvuoja ‘Moterų Balsas’!”

“Moterų Balsas” nuo savęs taria Škotijos moterims darbininkėms širdingą ačiū už linkėjimus, ir džiaugiasi, kad Škotijos moterys darbininkės eina tikruoju darbinikiškuoju keliu. Lai gyvuoja Škotijos Lietuvių Moterų Darbininkių Draugija!

— Viename “Laisvės” paskutiniųjų numerių tilpo tulos J. Baranauskienės straipsnelis, kur agituoja, kad L. M. P. S. narės balsuotų prieš 1 kp. įnešimą pakelti narines mokestis ant 10c. į mėnesį ir leist “Moterų Balsą” du kartu į mėnesį. J. Baranauskienė motyvuoja tuomi, kad dabar bedarbė ir daug narių gali atsimest

nuo organizacijos delei mokesčių pakėlimo.

Kad bedarbė, tai tiesa, bet ta bedarbė, be abejonės, neilgai tęsis, ir todėl nėra ko nusigąsti, kad L. M. P. S. narės atsimes nuo organizacijos delei 10c. į mėnesį. Jokia susipratusi narė delei dešimtuko nuo organizacijos neatsimes, o katros atsimes del dešimtuko, tai tokių nei negaila. Maža nauda iš narių, kurios stato dešimtuką augščiau darbininkų klasės reikalų.

Kurios narės delei bedarbės negalėtų užsimokėti tų dešimtukų į mėnesį daugiau, tai jos gali tą “Moterų Balso” numerį, kurį gaus už tą dešimtuką, perskaičius parduoti kam nors ir tas dešimtukas sugrįžs; apart to, prasiplatin “Moterų Balsas”. Vieną egzempliorių labai lengva parduoti ir kiekviena gali tą padaryt. Pagaliaus, jei negalėtų parduoti, tai kuopa gali apmokėti tokios narės narines mokestis į centrą.

Kada žmogus nori ką nors padaryt, jis visada suranda ir būdą, kaip tai padaryt, bet kas nenori, tam visokie baubai pradeda vaidinties.

Be pakėlimo narinių mokesčių “Moterų Balsas” du sykiu į mėnesį eiti negalės. Negali būt nei kalbos. Netiesa, kad aukų daugiau suplaukia, kaip narinių mokesčių. Tegul Baranauskienė pažiūri “M. B.” administratorės apyskaitas ir pamatys, kad narinių daugiau suplaukia, kaip aukų. Bet tas nesvarbu, jei ir aukų daugiau suplauktų, tai tas dar nereikia, kad “M. B.” gali eiti du kartu į mėnesį gaudamas tik tai po 5c. nuo narės už kiekvieną numerį. Žėdnas “M. B.” egzempliorius lėšuoja 15c., o narės tada gautų po 5c. egz. Kiek tai būtų nuostolio ir koku būdu jis galėtų išsilaikyt— gal Baranauskienė paaiškins. Vienomis aukomis laikraštis negali pasilaikyti, nes aukos nėra pastovios įplaukos: vieną mėn. įplaukia daugiau, kitą mažiau, o kada gali ir visai neįplaukt, gi bilas reikia apmokėti reguliariškai kas mėnesį.

Kodel aš tapau Sovietų Valdžios Gynėja

ELENA BLONINA.

Aš noriu jums papasakoti, kaip aš su-pratau, kas tai yra Sovietų valdžia, ir ko-del aš atsistojau josios pusėje.

Šitasai taip buvo.

Mūsų fabrike dirba daug moterų. Mes esame audėjos. Žmonės daugiausia tamsūs. O čia dar su maistu prasta, šis ir tas, na, mes ir ėmėme tarp savęs peikti Sovietų valdžią: nieko, girdi, darbininkėms neduoda... O čia dar Petras Savickis, seniau buvęs fabrike vyresniuojų, o dabar darbininkas, vis kursto, vis kalba, kad So-vietų valdžia niekam netikus, kad ji nerei-kalinga...

Štai pas mus ir išeidavo nepasitenki-nimas.

Iš ko tasai prasidėjo?

Kartą aš stoviu, baruosi ir skundžiuo-si kitoms darbininkėms ant Sovietų val-džios.

Prie mūsų prieina mūsų fabriko dar-bininkas Jonas ir sako: — Be reikalo tu pliauški apie Sovietų valdžią. *O ar tu ži-nai, kas tai yra Sovietų valdžia?*

Iškart aš užsigavau.

—Na, žinoma, — sakau, — Sovietų valdžia...

— Ne, sako Jonas, — tu rimtai man sakyk, kas tai yra per valdžia?

—Čia aš ir susikirtau, nežinau, ką jam atsakyti.

—Kvailiuke, sako, — juk *Sovietų val-džia, tai mūsų valdžia — darbininkų ir darbininkų valdžia*. Išeina, kad, kuomet tu ant jos pliauški, tu pliauški ant savęs pačios. Nieko gi tu neišmanai.

Na, kaip-gi, — sakau, — o štai ir Pe-tras Savickis ant josios taip-pat purina, ir mokytojas, ir daktarė.

O Jonas šypsosi.

Oi, tu! — sako. — Nejaugi sunku su-prasti? Juk jie visi trys — buržujai, vi-suomet palaikė šeimininką. Kaip gi jie darbininkų valdžios nekolios! O tu jiems jau ir patikėjai!

Aš ir pati matau, kad susikirtau, bet tojo neparodau.

Na, sakau, — Sovietų ir Sovietų val-džia! *O kas gi mums iš jos?* Nieko ji mums nedavė!

— Netiesa,— sako Jonas. — *Sovietų valdžia darbininkėms labai daug davė. Paimki nors teises*. Seniau, prie buržujų valdžios, darbininkė buvo visiškai paže-minta. Jiji ir valstybėje, ir šeimynoje ir fabrike tikra vergė buvo, Kaip mums, darbininkams, jau bloga ir nebuvo, vistik mes galėjome kovai su buržujais rinkti sa-vo atstovus.

O jūsų sesutė ir šitųjų teisių neturėjo. Tiktai ir girdėjosi, kad boba — kvaila, mo-terų ilgas plaukas, bet protas trumpas. Niekur moterų negalima leisti, niekur jų negalima rinkti. Buržujai jus neprileido prie jokių rinkimų, jūs nei žodžio prieš juos negalėjote pasakyti.

O dabar, tik pažiūrėki! Darbininkės, lygiai kaip ir darbininkai, renka į visas įstaigas. Ar į fabriko komitetą, ar į pro-fesinę sąjungą, ar į Sovietą, — visur dar-bininkės lygiomis su darbininkais renka savo atstoves.

Vien tiktai buržujų niekur neprilei-džia.

Kad ir pas mus, mūsų Soviete, darbi-ninkės užveizdi dvejais skyriais.

O ar pameni draugę Kolontai? Ji net liaudies komisare buvo.

O tik prisimink, kaip seniaus fabrike buvo.

Kas buvo šeiminkas? Kapitalistas pirklys Rastorgujevas, direktorius Upyrevas ir štai tasai pats Savickas, kuris seniaus buvo vyresnis fabrike ir pirmutinis šeiminko draugas. Tik prisiminki, kaip jie apsieidavo su mūsų broliu. O kaip buvo jums, moterims!

O dabar kas viską fabrikuose ir dirbtuvėse valdo? Fabrikų komitetas, Valdybos, Profesinės Sąjungos, Sovietai, t. y. patys darbininkai ir darbininkės. Dabar fabrikuose šeiminkė esi tu, darbininkė, kartu su darbininku.

Štai ką ta Sovietų valdžia davė. O tu sakai: "kas mums iš jos!" Kvailiukė tu po viso šitojo!

—Bet tu, — sakau, — nesikoliok, geriau kaip reikia paaiškink.

— Na, gerai, — sako Jonas. — Paimki dabar šeimyninį gyvenimą. Prie senųjų įstatymų, kuomet moteris ištekdavo, tapdavo tiesiai verge. Vyras buvo josios šeiminkas, kurio ji visame turėjo klausyti ir kuris ją nekartą net mušdavo ir kankindavo. Ir teisybės moters niekur negalėjo jieškoti.

Sovietų valdžia ir šeimynoje moterį padarė lygia piliete, kurią niekados neturi teisės kankinti, kuri neturi ant savęs jokio viešpačio.

Bet svarbiausia tai tas, kad prieš Sovietų valdžios darbininkės kartu su darbininkais — šeiminkė visoje valstijoje.

Kas dabar visą valdo? — Sovietai. Kas sėdi Sovietuose? — Darbininkai, darbininkės, mažžemiai, mažžemės.

Buržujų, dvarininkų tenai visai nėra. Ir renka į sovietus tiktai vieni darbininkai, darbininkės, mažžemiai, mažžemės.

Buržujų, buožių, dvarininkų mes visai į Sovietus — neleidžiame. Jų tenai negalima ir rinkti.

Išeina, kad prie Sovietų valdžios darbininkai ir darbininkės yra gyvenimo šeiminkai. Seniau, kuomet valdžią turėjo buržujai, dvarininkai, jie gyvenimą rėdė savaip. Viskas buvo daroma prieš darbininkus, darbininkes, darbo žmones.

Dabar, kuomet valdžia darbininkų rankose, *darbininkai ir darbininkės gali rėdyti gyvenimą taip, kaip jiems yra reikalinga.* Jie gali pastatyt naują laimingą pasaulį, komunizmą, kuomet jau nei kuomet nebus nei bado, nei karių, nei pavergimo, nei išnaudojimo, nei priespaudos, kur visi dirbs ir gaus visa, kas reikalinga.

Štai ką davė darbininkėms Sovietų valdžia, o tu sakai, kad jiji nieko nedavė.

Čia Jonas atsisveikino ir nuėjo savais keliais.

O Juk Ištiesų Sovietų Valdžia Yra Darbininkų Valdžia.

Turiu jums prisipažinti, kad Jono žodžiai giliai man įsmigo į širdį.

Parėjau namo. Apsitriusiau, papenėjau ir paguldžiau savo Vincuką. Pasiėmiau taisyti jam kelnaites, ir vėl užsimąčiau apie Jono žodžius.

Juk ir tiesa, manau sau, Sovietų valdžia tai darbininkų valdžia.

Kad ir mūsų Sovietą paimti. Kas ten sėdi? Keturi mūsų fabriko darbininkai. Mes patys visuotiname fabriko susirinkime juosius rinkome. Tarp jų ir tasai pats Jonas buvo išrinktas. Iš kaimyninio fabriko trys darbininkai, — juos taip-pat visuotiname susirinkime išrinko. O štai iš didelio fabriko, ką anapus gatvės ten buvo pasiūsta dešimts žmonių, tarpe kurių trys darbininkės.

Peržiūrėjau visus Sovieto narius. Visi kaip vienas darbininkai ir darbininkės, — toki kaip ir aš pati.

Išeina, kad *ištiesų Sovietų valdžia tai darbininkų valdžia.*

Aš prisiminiau, kaip seniau, prie tų buržujų, mums darbininkams gyvenosi fabrike.

Šeiminkas, pirklys Rastorgujevas, storas tokis, netoli nuo fabriko turėjo puikų namą, aplink kurį sodas. Be to jis ir dar turėjo Maskvoje puikų namą. Pas juosius, būdavo, visuomet muzika, svečiai, šokiai. Jojo pati — taip-pat tokia pilna, graži, iširengusi šilkuose. Pravažiuos, būdavo, atsilošus, o mums ją sveikinant vos tik galva linguoja.

Gi mes, darbininkės, dirbome po vie-nuoliką, o kartais ir daugiau valandų į dieną. Gyvenau aš sklepe, o dar ir kitiems dalį jo prisieidavo parsamdyti. Ankšta, tamsu, drėgna. Sukuosi, it voverė rate. Dieną fabrike, o vakare namie triusiuosi, skalbiuos. Alga visiškai maža buvo, pragyventi nėra iš ko.

Kas iš to, kad krautuvėse viso buvo pilna.

Buvo, bet ne mums! O mes vistiek pusbadžiu gyvenome. Būdavo, nēr iš ko nei pieno vaikiukui nupirkti. Taip mano pirmasai ir pasimirė. O direktorius Upy-revas — toksai buvo žvėriškas! Būdavo nei vienos merginos nepraleis, taip ir len-da prie jų. O tegul tik pamėgina atsikra-tyti, nelaimė tuomet! Pasiųs šitąjį patį Savickį. Tas visokiais būdais kimba, vis jam padirbta negerai, o tai ir visai per vartus išvys: eik, girdi, karvelėli, į visas keturias puses!

Daugelis merginų taip, būdavo, ir pa-siduoda Upyrevui vien del duonos kąsni.

Kartą, karo metu, mes jau, darbinin-kės, nebegalėjome taip toliau kęsti. Mūsų vyrai, mūsų broliai jau trečius metus ka-riavo už buržujus. O mes pasilikome vie-nos su mažais vaikais.

Alga menka, misti visai nėra iš ko, o čia dar žiema tokia šalta buvo.

Daugiau jau kantrybės mes neturėjo-me.

Ėmėme reikalaut didesnės algos. Išė-jome minia į gatvę, rėkėme, šaukėme. Rei-kalaujame, kad mums daugiau mokėtų, ir kad ilgiau karo nebūtų. Mūsų susirinko labai daug. Einame tiesiai ant gubernato-rius plečiaus. Vos mes tenai nuėjome, o ten jau pilna kareivių. Aficieris mums rėkia: "Skirstykitės!" Mes einame toliau. Kaip tik jis suriko antru kart, kareiviai ir šovė. Užmušė tuomet keletą darbininkų. Taip nabagės ir gulėjo papludę kraujuose. O kiek sumuštų buvo!

Taip, sunkus buvo mūsų gyvenimas. Tiesą Jonas sako, mes buvome vergės.

Na, o prie Sovietų valdžios viso tojo negali būti. Delto dabar mūsų darbinin-kų, valdžia.

Dabar mes laisvi paukščiai. Visur patys tvarkome.

*Bet Delko gi Sovietų Valdžia Nepadirba
Taip, Kad Mes, Darbininkės, Visai
Gerai Galėtume Gyventi?*

Taip aš ir nusiraminau. Bet štai už kiek laiko buvo toksai atsitikimas. Visą laiką davė visai mažą duonos pajuką, o čia dar kelias dienas ir visiškai nustojo davę. Einu aš po darbo namo. Reikia Vincukui ko nors paieškoti valgyti. Nu-bėgau pieno, o pieno puodelis 40 rublių. Begalo nusikamavau bestovėdama eilėse. O namie, kaip tyčia, miltų neliko nei tru-pučiuko.

Na, kas čia dabar daryti!

Vincukas verkia, nori valgyt. Tokis mane paėmė piktumas! Sėdžiu ant lovos, vos neverkiu. Manau:

Štai tau ir Sovietų valdžia! Juk So-vietuose ne kokios nors buržujės. Mūs dar-bininkai, mūs darbininkės ten sėdi. Kodel gi jos mums, darbininkams, nepadeda? Juk mum sunku! Išpradžių prastovėk visą

dieną fabrike, paskui stovėk eilėse, paskui dar tas skalbimas namieje!

O čia dar vaikučiai! Na, ir kaip gi juos papenėt, pagirdyt, kuomet nėra duonos! Štai Vincuko jau pirštai iš batų išlindo, o batų nėra kur pirkti. Bet ir vėl, juk aš kiaurą dieną fabrike. Kaip aš jį prižiūrėsiu? Štai kaimynė turi dar mažą kūdikį, — tai ta visai neturi pas ką jį palikti. Taip ir imasi jį su savim į fabriką, tenai jisai sėdi tarp varstotų.

Na, argi tai tvarka!

Tas, rodos, jau pirmutinis, apie ką mūsų darbininkės turėjo pagalvoti! O jos, matyt, susisėdo ten Sovietuose, tik plepa, o mus, darbininkes, užmiršta.

Palauk, manau sau, nubėgsiu pas Joną, tegul jisai man atsakys. O tai Sovietai, Sovietai, o mus, darbininkes, užmiršo.

Atbėgau pas Joną. Širdyje taip ir verda. Jisai geria arbatą ir kokias tai popieraites varto. Čia pat sėdi jojo pati, geria arbatą. Aš atsisėdau greta jų.

—Na, — sakau, — Jonai, tu vis kalbi, kad valdžia mūsų rankose. O štai dabar mes, darbininkės, ir mūsų vaikai sėdime be duonos. Pajuko štai jau kelinta diena neišduoda. Ką jūs ten manote? Kodel nepasirūpinate apie tai, kad savo laiku būtų duonos? Ne dėl to mes jus renkame, kad jūs vien tik kedėse ten Sovietuose sėdėtumėte. O jūs vis tik kalbate, mitingus ir susirinkimus taisote, o darbo nedirbate!

Tiek prikalbėjau, kad kitas kalbėtojas per visą valandą nebūtų pasakęs!

Jonas rimtai šitaip pažiūrėjo į mane:

—Palauk, — sako, — tu nesikarščiuok. Geriau viską paeiliui išnagrinėkime.

Sovietų valdžia daro viską, ką tik gali, kad šiame sunkiame laike pristatyti darbininkams duonos.

Jeigu duonos nėra, tai visų pirmiausia šitame kalta caro valdžia, dvarininkai ir kapitalistai. Jie pradėjo trijų metų plėši-

kų karą, kuris dar lig šiol nematyta išardė visą šalies ūkį, kaip miestuose, taip ir sodžiuose.

Šitosios suirutės negalima taip greitai prašalinti.

Paimki nors ir mūsų gelžkelius. Trijų su puse metų bėgyje tik tai ir darė, kad vežiojo kareivius ir kitus karui reikalingus daiktus, gamino kanuoles, šautuvus ir šovinius. O garvežių ir vagonų taisyti nebuvo kam ir neturėjo laiko. Kiek dabar sugedusių garvežių ir vagonų! Štai ir nėra kaip duonos atvežti, ji ir užtrunka.

Tokia pat ir visur kitur suirutė.

O dar kalti Denikinas, Kolčakas, Anglų, Francuzų, Amerikos, Japonijos buržujai. Jie nori vėl pastatyti senąją Nikolajaus tvarką, grąžinti žemę dvarininkams, fabrikus — kapitalistams, o mus darbininkus ir darbininkes vėl pavergti! Bet atviroje kovoje jie mūsų negali pergalėti, užtatai nori badu paimti. Jie užėmė mūsų turtingasias duona gubernijas, Ukrainą, Doną, Kubanių, Sibirą. Jie tyčia palieka mus ir mūsų vaikus be duonos.

Mūsų Sovietai jau seniai būtų sugebėję viską sutvarkyti, bet kliudo buržujai.

Tik nugalėsime tuos nelabėlius, tuomet nežinosime nei alkio, nei šalčio.

Pykti tu pyk, tik žinok ant ko. ; Pykti ne ant Sovietų, bet ant buržujų, ir drauge su mumis prieš juos kovoki. Tuomet tai mes greičiau bendromis jėgomis atsieksime ko mums reikalinga.

„Išaiškino, kaip į burną įdėjo“, — pamaniau aš, o pati sakau:

—Tau gera kviešti: „kovok drauge su mumis!“ O ką tu užgiedotum, kad tau namieje prisieitų vaikučių žiūrėti ir trustis? Ak, nei kiek Sovietų valdžia mumis nepasirūpina!

—Netiesa, — sako Jonas, — kad Sovietų valdžia jumis, darbininkėmis, nesirūpina. Štai pažiūrėk, prie mūsų fabriko at-

sidengia mažiems vaikams sodeliai. Tenai ir siūsėte savo vaikučius. Be to, dar ir valgyklą rengia. Štai jau ir pietų nereikia namieji gaminti.

Nors dabar ir sunku, vis delto Sovietų valdžia atidaro dovanai valgyklas, vaikams dovanai išduoda pajukus-priedus. Einama prie to, kad visus vaikus visai dovanai užlaikyti.

Seniaus darbininkų vaikai tankiausia sklepuose tupėjo, o dabar Sovietų valdžia juos ištraukia iš sklepų ir apgyvendina geruose, šviesiuose kambariuose, kuriuose seniau buržujai gyveno. Reiškia, dalykas eina prie to, kad paliuosuoti jus, darbininkes, o taip pat ir valstietes nuo namų triuso, kad visą aprūpinimą vaikų atiduoti valstybei.

Kolei kas dar nėra užtenkamai valgyklų, vaikų sodelių, mokyklų. Viską iškart neperdirbsi. Na, tai ką gi, griebkimės dirbti juodaugiau!

Jūs, darbininkės, turite šitame padėti Sovietų valdžiai. Be jūsų, be jūs pagelbos, mes, darbininkai, neištengsime naujo gyvenimo pastatyti.

Dar kartą sakau: *jeigu norite paliuosuoti, — statykit, dirbkit, kovokit drauge su mumis!*

Štai rytoj pas mus bus darbininkų-atstovų susirinkimas. Nueiki, pasiklausyk ir pažiūrėk, kaip josios dirba.

Sekančią dieną aš nuėjau į delegacijų susirinkimą.

Susirinkimas buvo namuose buvusio šeimininko, pirklio Rasturgujevo. Dabar tenai darbininkų kliubą įtaisė. Aš pirmą kart tenai pakliuvau. Seniau susirinkimais nesiindomavau.

Žiurau: tikri rumai. Sienos ir lubos išmargintos. Mėlyni šilkiniai baldai, šilkiniai ant langų uždangalai.

Salėje sėdi, visos darbininkės-atstovės ne tik mūsų, bet ir kaimyninių fabrių.

Manau, ot kaip seniaus čionai ponai gyveno, o dabar, prie Sovietų valdžios, mes, darbininkės, čionai sėdime.

Taip, Sovietų valdžia — mūsų valdžia.

Kuomet aš įėjau, viena darbininkė stovėjo ir kalbėjo apie sodelius vaikams mūsų fabrike. Sako, kad ne visai gerai ten viskas daroma. Reikia, kad švaru būtų ir geriau prižiurima vaikai. Po jos kalbėjo dar darbininkė, paskui dar viena ir dar viena. Kalba drąsiai.

Paskui nutarė, kas reikia padaryti, kad mūsų rajone vaikai gerai būtų aprūpinti ir auklėjami.

Po šio ant tribunos užėjo moteris su raudona skarele. Tokia graži, baltplaukė, ir taip gerai mums apie mus gyvenimą ėmė pasakoti, — aš net verksti ėmiau. Pasakė ir apie Denikiną, ir apie Kolčaką, kad mūsų vaikus badu marina. Taip ji mane sujudino. Aš maniau, kad ji mokyta, bet pasirodė, kad darbininkė, tik metai dar, kuomet nuo varstoto atsitraukė. Aš ir nežinojau, kad darbininkės gali taip puikiai kalbėti.

Klausau aš josios ir manau sau:

Tiesa, kad kalti Denikinas ir Kolčakas. Bet kodėl mes su jais kariaujame?

Nors ir baisu man buvo, ir nepratus buvau, bet neiškenčiau: ėmiau ir paklausiau:

Bet kodėl gi Sovietų Valdžia nebaiga karo?

Jauna kalbėtoja taip maloniai į mane pažiūrėjo ir sako:

—Sovietų valdžia karo nenori. Ji nenori lieti darbininkų ir valstiečių kraujo. Mūsų Sovietų valdžia jau nekartą siulė taikintis visoms kariaujančioms su mumis valdžioms. Tik pažiūrėkite, kaip žiauriai Denikinas elgiasi Ukrainoj su darbininkais ir valstiečiais. Jis nieko nenori. Mums ir prisieina su jais kariauti už mū-

sų laisvę, už duoną, anglis, už mūsų švenčiausią dalyką, geresnį gyvenimą, už komunizmą.

Padėkite, darbininkės, šitoje kovoje Raudonajai Armijai, ir mes suvienytomis spėkomis nugalėsime priešus ir ant visuomet jau atsieksime taikos.

Susirinkimui pasibaigus, aš priėjau prie kalbėtojos ir pasakiau jai, kad aš, nors ir ne atstovė, bet irgi noriu drauge dirbti, noriu kovoti, statyti.

Mes taip puikiai pakalbėjome. Ir už trijų dienų aš jau dirbau prie socialės apsaugos.

Draugės darbininkės, nuo to laiko praėjo keletas mėnesių, ir aš jau išmokau naują tvarką statyti. Aš dabar jau gerai nusimanau, kas mūsų draugai, kas priešai, kas kaltas mūsų suirutėje. Ir aš dabar jau gerai žinau, kad Sovietų valdžia — mūsų pačių valdžia, ir jeigu mes norime geresnių ir šviesesnių laikų sulaukti, tai visomis jėgomis privalom ją apginti ir sustvirtinti.

Supraskite gi ir jūs tai, mano brangiosios sesutės, darbininkės ir valstietės!

UŽGESO...

(Ant V. I. A. Kapo.)

Tik-ką sužybus žvaigždutė

Vėl dingo rūkų tamsoj,

Taip mūsų draugė Verutė

Jau ilsis žemėj šaltoj...

Pakirto žiaurioji mirtis,

Nedavus nei pražydyt.

Darbą pradėjus vos dirbt,

Negavus juom pasigėrėt.

Daug buvo pasižadėjus

Del žmonijos labo veikt,

Daug triuso buvo padėjus,

Kad vargšams laisvę suteikt.

Nors sunkus darbas tas buvo,

Bet nepaisė, dirbo vis,

Jos mintys viltis nežuvo

Kad audros prasiblaivys...

Ir štai šiandieną jau matom

Kapą dingusių vilčių,

O ant jo paminklą statom

Iš nuliūdusių minčių...

Ilsėkis, draugė Verutė!

Kapitalizmo šalyj...

Pačiulbėk del jos lakštute,

Tu čiulbėt liuosai gali!...

Lakštingalos Vaikas.

O, SESUTE.

O, sesute, ko dejuoji,

Ko taip gaudžiai ašaroji?

Ar kad tavo jaun's brolelis,

Arba mylimas bernelis

Vargu's skęsta ir bedalis?!

Neliudėkie, o sesele,

Bet užtraukie tu dainelę

Apie kovą už liuosybę!

Meilę, tiesą ir brolybę! ę

Ir kovotojų kantrybę!

Nuo aidų tavo dainelės

Prabus broliai ir seselės

Ir su tavim jie eis stoti,

Kad garsiau dar uždainuoti

Ir liudnumus palaidoti!

Tik dainuokie, o sesele,

Kelk iš miego vergų galią:

Kaip pabus minia didžioji,

Proletarų galingoji,

Tad žus vergija sunkioji!

Neliudėkie, o sesele,

Ir dainuok garsiai dainelę!

Sukelk vargšų didžią galę

Prieš tironų tą sauvalę,

Kuri skaudin tau širdelę.

Kaip sukils vergų galybė;

Tad pražus tuoj neteisybė,

Prašvis laisvės tad dienele!

Užtekės meilės saulelė!

Bus visiems — laimės dalelė!

Artoriksas.

SVEIKATOS SKYRIUS

(Prisiūsta)

Kaip nuo ligos išsisaugoti.

Nėra jokių slaptumų, kurios būtų reikalingos, kad išsisaugoti nuo ligos. Švarūs namai, švarus maistas, švarios rankos, švarūs dantys, švarus pienas, švarus vanduo, šviežias oras, sanitariškos išėjimų vietos, kova su musėmis ir uodais — visa tai atlieka pastebėtinus dalykus ir apsaugoja nuo daug ligų.

Ar jauties, kad savo dalį atlieki?

Ar užlaikai savo namus švariai ir gerai išvėdintais?

Ar geri tik švarų tyrą vandenį? Jei jis semiamas iš šulinio, ar tikrai žinai, kad į jį nesiplauja vanduo iš išėjimo vietų, su trynų mėšlyno ar tvartų?

Ar pienas, kuriuo peni savo kūdikius yra virintas ar pasterizuotas? Ar gauna kiekvienas kūdikis po tris stiklus kasdieną?

Ar kūdikis, penimas krūtimis, kaip turėtų būti? Ar jis švariai užlaikomas? Ar jam suteikiama užtektinai šviežiaus oro ir ar jis nelaikomas karštoje, troškioje virtuvėje? Ar žinai, kad iš bonkos penimi kūdikiai turi gauti orandžių sulčių kasdieną po pirmam mėnesiui?

Ar žinai, kad musės ir uodai nešioja ligas ir ar nuo jų apsaugoji savo namus vartodamas tam tinkančius sietelius?

Ar žinai, kad visos slogos yra limpančios, ir gali kitus privesti prie sunkios ligos, ypatingai kūdikius?

Ar žinai, kad liga dažnai užsikrečiama nuo nešvarių rankų? Ar visuomet nusiplauni rankas prieš valgymą ar maisto čiupinėjimą?

Kuomet kuris nors šeimos narys serga skarlatina, tymais, difterija, kakliušu, karštinėmis, džiova ar kita liga, kurios galima išsisaugoti, ar visuomet praneši sveikatos prižiūrėtojui, kad jis galėtų neleisti kitiems tos ligos įgauti?

Ar namuose įvestos rynos? Jei ne, tai ar turi išeinamąją vietą, prie kurios musės neprieitų?

Ant galo ar pats ir visa šeima esate sveikais? Iš kur apie tai žinai? Ar buvo jie sveikatoje ištirti?

Ar žinai, kad metinis daktaro peržiūrėjimas yra labai naudingas (jei turi iš ko Red.), kad susekti pradžią kokios ligos ir tuopailginti gyvenimą? Ar gali atsakyti "taip" į visus tuos klausimus, ir ar tikrai žinai, kad jūsų kaimynas gali tą patį atsakyti? Neleisk, kad jis neatsargiai gyvendamas pastatytų kitų sveikatą į pavojų?

Pataisymas paviršutinių netobulumų.

Imant į kariuomenę medikaliai tyrinėjimai parodė, jog trečdalis visų vyrų turėjo koki nors paviršutinį fizišką netobulumą, dėl kurio jie netiko į kariuomenę. Didelės dalies tų atrastųjų netobulumų visai nebūtų, jei būtų buvę doma atkreipta jaunystėje, kitus dar galima buvo ir dabar pagydyti arba tik palengvinti, vartojant tinkamas medikales priemones.

Gera padarysi, jei šiuos patarimus atidžiai perskaitysi; jie gal padėti pagerinti jūsų pačių ar jūsų vaikų gyvenimo sąlygas.

Kaipo priderystę sau, savo šeimynai, ir visai šaliai turi stengtis būt sveiku, pagerinti, kaip galima geriausiai, savo sveikatą.

KORESPONDENCIJOS

CLEVELANDO MOTERŲ DARBUOTĖ.

Vasario 28 įvyko L.M.P.S. 24 kuopos nepaprastas susirinkimas apkalbėjimui referendui leidžiamų dalykų.

Priežastis šaukimo nepaprasto susirinkimo buvo tame: pasirodžius organe "Moterų Balse" num. 1 š. m. gana svarbiems įnešimams, kurie reikalauja apkalbėjimo, o reguliario kuopos susirinkimo laukt buvo perilgai.

Įvykusiame susirinkime likosi apkalbėta seka dalykai: 1-mos kuopos įnešimai kas link sekamo L.M.P.S. suvažiavimo vietos ir laiko. Po apkalbėjimo abudu įnešimai likosi vienbalsiai paremti. Taipgi buvo apkalbėta klausimas, kas link pakėlimo L.M.P.S. narėms mėnesinių mokesčių iki 30 centų. Apkaltant buvo išsireiškta įvairių nuomonių, bene svarbiausia bus, tai kad šioj baisioj bedarbėj yra skaudus smūgis pakelti mokesčius, bet po visapusiško apsvartymo prieita prie išvedimo, jog dabartiniame momente skleidimas darbininkiškos literatūros yra svarbiau, negu finansinės aplinkybės. Ir tokiu būdu vienbalsiai tapo sutikta, kad būtų pakeltos narinės mokesčiai iki 30 centų ir išleidinėjamas "M. B." du sykiu į mėnesį, kaip jau buvo įnešimas "M. B." num. 11 praeitų metų.

Mes tikime, jog ir kitos kuopos paseks mus ir pirmon vieton statys literatūros svarbą.

O. Pesciuvienė.

MINDEN, W. VA.

Vas. 27 pasidarbavus drg. F. Audaičiui tapo sutverta L.M.P.S. kuopelė iš 5 narių ir ant vietos likosi išrinkta kuopos valdyba. Į valdybą išrinkta šios draugės: organizatore Ona Vilčinskienė, finansų sekr. Ona Užkuraitienė, išdininke E. Paužienė. Linkėtina naujai kuopelei laimingos kloties darbuotis ir skleisti lietuvių darbininkių moterų tarpe klesinį susipratimą. Platinant tarpe moterų darbininkišką literatūrą, o

ypač "Moterų Balsą", vienintėlį lietuvių darbininkių moterų laikraštį. Žinoma, būtų galima ir daugiau rasti progresyvių moterų mūsų kolonijoj, ir be abejonės būtų daugiau moterų prisirašę prie šios kuopelės, bet nekurie tų moterų vyrai pradėjo varyti dezorganizaciją, sakydami, kad moterims vieta tik pas pečių, o ne organizacijoj. Aš tiems vyrams nieko nesakyčiau, jeigu jie patys nebūtų progresyviai ir neprigulėtų prie progresyvių draugijų bet dabar patys dalyvauja progresyvėse draugijose, o moteris siunčia pas pečių, vieton kad raginti moteris dalyvauti sykiu darbininkiškose organizacijose.

Draugai, mes matom visuose darbininkiškuose laikraščiuose, kad visur moteris dalyvauja sykiu su vyrais visose darbininkių organizacijose. O jeigu kur moteris neišgali vienos, tai veikiamas visiem sykiu dėl pasiluiosavimo iš šios alginės vergijos. Bet mūsų kolonijos nekurie draugai, vietoj kad pagelbėti moterims organizuotis, jie tam pakenkia. Meskime, draugai, tą seną įprotį, kad moterei vieta tik pas pečių.

F. K. Kamutis.

PATERSON, N. J.

L. M. P. S. 38 kp. geri sumanymai pradėjo įsikūnyti. 20 d. kovo kuopa surengė draugišką vakarėlį su programu. Programas susidėjo iš prakalbų, deklamacijų ir monologų. Kalbėtojų buvo d. R. Mizara iš Brooklyno. Jis kalbėjo apie Paryžiaus Komunos paminėjimą. Kalbėtojas savo užduotį aliko puikiai. Deklamavo mažai vaikučiai.

Labai puiku matyti, kad motinos auklėja savo kūdikius darbininkiškoj dvasioj iš mažų dienų.

Visi atsilankiusieji laiką praleido gana linksmai ir buvo vakarėliu patenkinti.

Pageidaujama, kad ir ant toliaus toki vaka-

rėliai būtų surengiami.

22 d. kovo L. M. P. S. I Rajonas turėjo surengęs prakalbas. Kalbėjo d. Jeskevičiūtė. Jos kalbos tema buvo "Kodel moterys mažai dalyvauja politikoj?" Aiškino, kaip mūsų ponai gudriai mus pavergia ir apie organizacijas. Nurodinėjo, kad mums tik susiorganizavus bus galima pagerinti savo būvį ir sulaukti geresnės ateities. Kalbėtoja kvietė moteris rašyti prie L. M. P. S. ir L. D. L. D. Ji savo energinga kalba malonų įspūdį padarė ant klausytojų. Buvo duodami klausimai, ant kurių kalbėtoja davė aiškius atsakymus.

3 d. kovo įvyko L. M. P. S. 38 kp. susirinkimas. Įnešta paremt L. M. P. S. 1 kp. įnešimą dėl narinių mokesčių pakėlimo, bet didžiuma balsų liko atmesta.

L. M. P. S. 38 kp. knygė išdavė raportą, kad ji negalinti išplatinti "Moterų Balso" dėl to, kad vėlai išeina. Po apkalbėjimo didžiuma balsų nutarta, kad kuris numeris bus pervėlai atsiųstas, tą sugrąžint atgal.

Mielos draugės, mano supratimu, mes padarėme labai-labai didelę klaidą. Mes turime žinoti, kad "Moterų Balsas" yra pirmutinis lietuvių darbininkių moterų laikraštis ir pirmutinis spindulys mūsų sesutėms darbininkėms. Mes turime žinoti, kad ne vienos kuopos knygės pereiga yra platinti "Moterų Balsą", bet mūsų visų pereiga yra platinti savo laikraštį; visos kuopos narės privalo platinti darbininkišką literatūrą. Mes turime pastatyti "Moterų Balsą" ant tvirčiausio pamato, kaip organizacijos žiburį ir vadovą. Taigi, draugės, mes turime kaip galint greičiau atšaukti mūsų padarytą stambią klaidą. Tuoju darban! Neatidėliokime ant kitų, bet pačios dirbkime; nelaukime nei valandėlės, neduokime energijai atvėsti. Rūpinkimės kuodaugiausiai platinti "Moterų Balsą" tarpe tų sesučių, kurios dar miega tamsybė, nes kiekvienos L. M. P. S. narės pereiga yra tapti agitatore, organizatore, o ne laukti, kad iš kur atvažiuotų kas nors mus vadovauti. Pačios turime lavintis ir kitus lavinti.

B. Janina.

NEW YORKO ĮSPUDŽIAI.

Lapkričio mėnesį lydimas draugų ir draugių, apleidau Haverhill, Mass. Nors skauda širdį apleisti tą vietą, kurioje su draugais kartu dirbome, bet ką padarysi, vargšas darbininkas bedarbės prispaustas, važiuoji laimės jieskoti. Pribuvus New Yorkan, žiūriu žmonių pilnos gatvės tarytum didžiausios jomarkos Lietuvoje. Per automobilius negalima skersai gatvę pereiti, pamanytum žmogus, kad čia vieni aristokratai gyvena ir darbo žmonių visai nesiranda. Mūrai visur puikūs, augšti, krautuvės puikios, visko pilna, jautiesi žmogus, kad rojuje gyveni, bežiūrėdamas į tą viską, ką darbo žmogus padaro dėl kapitalistų klesos. Bet pažiūrėkime, kaip kita kles New Yorke gyvena, tai yra darbininkai, kurie viską padaro su savo puslėtomis rankomis, bet patys nieko neturi. Pasisuki į tą pusę, kur darbininkais apgyventa ir įeini į stubą, tat baisu pasidaro, kaip čia susikimšę darbininkai gyvena. Pav., 4 ar 5 žmonės šeimynoj turi viso 2 kambarius: virtuvę ir miegamąjį kambarį. Vanduo priemenėj, išeinama vieta sklepe, turi lipti nuo 4 arba 5 augštų žemyn, paklauskie, kiek randos mokate už šituos 2 kambarius, tai gauni atsakymą — \$12.00, \$13.00 į mėnesį ir taip žmoneliai skursta per dienas. Bet užsiminkie apie kokią organizaciją, tai gauni atsakymą: "Kam jos reikia, kam už dyką pinigus mokėti?" girdi: "ir kunigas šeštokas liepia "Laisvės" nei "Moterų Balso" neskaityti, nes tai yra bedievių laikraščiai, kurie nori mūsų tikėjimą sugriauti. Vargas, sakau, su tais darbininkais, kurie po kunigų skvernu gyvena. Nei čion jokios organizacijos yra, kuri parengtų prakalbas ir pratintų šiuos darbininkus prie lankymosi į susirinkimus ir padėtų nusikratyti kunigijos jungą. Čion būtinai reikia suorganizuoti LDLD. kuopą ir jei galima tai LMPS. kuopą, nes man išbuvus čia mėnesį laiko, neteko matyti jokio darbininkiško parengimo. Viskas, kas yra rengiama, tai Brooklyne. New Yorke darbininkiškas veikimas miega letargo miegu. O rodosi New Yorke gyvena lietuvių gana daug, nes apie Ave. A

ir Ave. B matosi nuo pirmos gatvės iki 14-tos "Laisvės" stočių, kas duoda suprasti, kad čia geras skaičius lietuvių gyvena, nors man neteko nei su vienu susieiti ir patirti apie šio miesto lie-

tuvius. Būtų malonu susipažinti ir jei galima pradėti veikti ką tokio naudingo dėl darbininkų labo.

Neseniai Pribuvęs.

L. M. P. SUSIVIENIJIMO REIKALAI

L. M. P. S. 1 kp. įnešimas, kad atšaukti referendumą, kuris paskyrė suvažiavimui vietą Boston, Mass., ir vieton to, kad suvažiavimas būtų Cleveland, nupuolė delei stokos parėmimų; parėmė tik 24 kuopa.

L. M. P. S. 1 kp. pataisymą prie 13 kp. įnešimo, kad L. M. P. S. suvažiavimas įvyktų rugsėjo mėnesį, 1921, nupuolė delei stokos parėmimų; parėmė tik 24 kuopa.

Draugės:

Aš noriu biskį pakalbėti apie viršų minėtus įnešimus. Nežinau, kodėl mes negalime pasidailinti miestu — tai vienoms arti, kitoms toli. Kadangi Rytų su Vakaraais negalėsime sujungti į kruvą, tai negalėsime surasti tokio miesto kur visom bus arti ir paranku.

L. M. P. S. 23 kp. prisiunčia parėmimą 1 kp. įnešimui, bet ant pabaigos pažymi, "kadangi Clevelandas yra taip pat toli nuo rytinių valstijų, kaip Bostonas nuo vakarinių, tad 23 kp. duoda įnešimui pataisymą, kad suvažiavimas įvyktų Brooklyne." Pradėjo su parėmimu ir užbaigė su įnešimu pataisymo; tuo būdu negalima jo nei vienam, nei kitam tikslui priimti.

L. M. P. S. 51 kp. prisiunčia dar kitą pataisymą prie 1 kp. įnešimo, kad suvažiavimas būtų Chicago, Ill.

L. M. P. S. 18 kp. prisiunčia protestą prieš 1 kp. įnešimą, kad suvažiavimas būtų Clevelande.

Galų gale, kas iš to visko išeina? Niekas. Įnešimas ir pataisymas nupuolė, tik lieka vienas

įnešimas 13 kp., kad laikyti suvažiavimą 1921, kurį išsiuntinėją kuopoms nubalsavimui. Jeigu draugės norės šį metų suvažiavimo, balsuos už; jei nenorės, balsuos prieš.

Kad žinotumėte, kur mes dabar stovime šiam klausime, parašysiu, kaip dabar dalykai stovi.

13 kuopos įnešimas išsiuntinėtas kuopoms, narės nuspręs, ar bus suvažiavimas. Nupuolus 1 kp. įnešimui ir neturint kitų, suvažiavimui vieta palieka Bostonas, kaip pirmiau nutarta. Laikas suvažiavimui nepaskirtas, nes nupuolė 1 kp. įnešimas, skiriantis laiką, o referendumas turi nuspręsti laiką.

E. N. Jeskevičiūtė, L. M. P. S. Centro Sekr.

L. M. P. S. KUOPŲ VEIKIMO STATISTIKA 1920 METŲ.

Pradedant nuo Sausio 1, 1920, iki Sausio 1, 1921.

Susirinkimų laikyta 518. Lavinimosi susirinkimų — 72. Prakalbų surengta 80. Paskaitų — 11. Pasilinksminimo vakarų, balių ir tt. 78. "Moterų Balso" išplatinta 4,898 egz. Prenumeratų "M. B." per kuopų agentus 70. Literatūros parduota už \$288.53. Aukų surinkta \$1,100.02 — sekantiems tikslams: Deportuojamų ir Kalinių Gelbėjimo Fondui, "Moterų Balsui", "Vilniai", Prakalbų lėšų padengimui, Laisvės Gynimo Fondui, Rusijos keliaujantiems kūdikiams, rajonams, Baltrusijos ir Lietuvos Kalinių Fondui ir privatėms ypatoms. Iš išdų aukuota \$2,542.86 — sekantiems tikslams: Deportuojamų ir Kalinių Gelbėjimo Fondui, Škotijos moterims, "Moterų Balsui", Waterburio streikieriams, "Laisvei".

vaikų mokyklėlėms, rajonams, L. G. F., privatėms ypatoms, "Rankpelniui", Agitacijos ir Liet. Darb. Gelb. Fondui, dovanoms, "Rytui", "Atžaloms", Baltrusijos ir Lietuvos komunistams, politiniams kaliniams, L. T. namo bendrovei, Rusijos keliaujantiems kūdikiams, streikieriams, darbininkų spaudai, Rusijos Medikalei Pagelbai, "Dilgėlėms". Įplaukų kuopos turėjo \$10,386.26; išlaidų — \$8,236.94. Sausio 1, 1921, išduose buvo \$2,700.72.

Blankas grąžino tik 46 kuopos.

E. N. Jeskevičiūtė, L. M. P. S. Centro Sekr.

ATSISĖJIMAS Į L.M.P.S. II RAJ. KUOPAS.

Brangios draugės:—

L.M.P.S. II Rajono laikytoj konferencijoje gruodžio 12, 1920, liko nutarta rinkti naudingas darbininkų klesai knygas tarpe savo draugų ir draugių ir siųsti jas į Lietuvą.

Tas darbas jau pradėtas. Komisija jau susižinojo ir susitarė su L.D.K.F. draugiškai veikti siuntime knygų. Mes pilnai tikime, kad mūsų siunčiama literatura pasieks Lietuvos liaudį.

Taipgi yra išsiuntinėti laišakai į visas L.M.P.S. II Rajono kuopas, kad kuopos išrinktų komisiją del rinkimo knygų.

Žinoma, viena komisija nepajiegs tiek daug nuveikti, kiek reikia, todėl, draugės, stokime visos į darbą. Rinkime knygas. Pirmiausiai peržiūrėkime savus knygynėlius, kad surastume paaukoti knygą iš jo. Bet bevartydamos savo knygynėlio knygas, privalome savęs paklausti, katros knygos mums davė daugiau klesinio susipratimo ir klesų kovoje energijos bei paskatino mus stoti į eiles darbininkų, pažinusių savo reikalus ir tvirtai susijungusių principais pasiliosavimo iš po kapitalistiškos vergijos jungo. Tos knygos, kurios yra mums naudingos, brangios, tai privalome ir aukoti jas delei darbo žmonių Lietuvoje, kurie gal dar nėra skaitę storos naudingos knygos. Viena iš reikalingiausių knygų yra "Karė Kodelei". Kitų knygų antgalvių neminėsiu, nes pilnai tikiu, kad draugės žino, kokios knygos reikalingos dabar Lietuvoj,

kad dalis miestų ir kaimų darbininkų pažino savo klesos reikalus ir norėdami apginti savo teises, išėjo į atvirą klesų kovos lauką, prieš mirtinąjį priešą — buržuaziją.

Jie laukia draugų pagalbos sunkioje kovoje, laikydamės desperatiškai darbininkų pozicijų.

Mes jiems tik tokiu būdu galėtume pagelbėti toje aštrioje kovoje. Tai yra skleisdami darbininkišką literatūrą arba klesinį susipratimą tarpe darbo žmonių. Kada jie pažins savo reikalus, tada tvirtai susijungs pasiliosavimo principais su draugais, jau kovojančiais už darbininkų teises ir išeis pergalėtojais klesų kovoje. Pamins jie buržuazijos galybę, susijungs su darbininkiškąja Rusija ir gyvuos tada darbininkų diktatura Lietuvoje.

K. Kaspar-Barčienė.

P. S. Malonėkit knygas siųsti šiuo antrašu: D. Vaitkiūtė, 24 Lincoln St., Brighton, Mass., arba K. Kaspar-Barčienė, 45 Gatės St., So. Boston, Mass.

PROTOKOLAS

L.M.P.S. Pildomojo Komiteto posėdžio, įvykusio vasario 13, 1921, Brooklyn, N. Y.

Posėdyj dalyvavo sprendžiamais balsais P. K. narės: M. J. Ramanauskienė, A. Jurevičienė, K. Petrikienė ir K. B. Karosienė (B. Bočkietė nepribuvo). Patariamaisiais balsais dalyvavo: "M. B." redaktorė J. B. Šukienė, Centro sekretorė E. N. Jeskevičiūtė ir Centro išdininė M. Undžienė.

1. Svarstyta knygos "Rusijos Revoliucijos Istorija" reikalai. Raportai tame reikale priimti.

2. Raportas komisijos Centro finansų knygų peržiūrėjimo. Viskas rasta tvarkoj. Raportas priimtas.

3. Admin. knygų peržiūrėjimo komisijos raportas priimtas.

4. Darinktos naujos izdo globėjos į vietą draugių, kurios rezignavo.

5. Nutarta pastatyti nauja adm. po \$2,000 kaucijos.

6. Skaitytas laiškas iš Škotijos. Po apkalbėjimui nutarta siųsti 200 egz. "M. B." į Lietuvą.

7. Nutarta, kad admin. paragintų kuopas, kad apmokėtų senas skolas.

8. Admin. pranešė, kad aplaikė iš Lietuvos brošiūrėlių. Nutarta, kad išsiuntinėtų po du egz. kuopom del lavinimosi.

L.M.P.S. Pild. Kom. Sekr.

K. B. Karosienė.

LMPS. Centro Sekr.

E. N. Jeskevičiūtė.

L.M.P.S. I RAJONO KONFERENCIJA. I RAJONO KUOPŲ ATYDAI.

L.M.P.S. I Raj. konferencija įvyks gegužės mėnesį, Elizabeth, N. J. Toliau pranešiu dieną, kurią įvyks. Draugės, pasirūpinkite išrinkti delegates iš kalno ir atsiųsti į konferenciją, nes turėsime labai daug svarbių reikalų apspręsti. Delegatės turi būti renkamos sekančiai: po vieną nuo kiekvienos dešimties narių ir vieną nuo kuopos. Draugės, visos į darbą, ypatingai dabartiniu momentu, kuomet visose kapitalistinėse šalyse klasių kova virte verda; kuomet darbininkų klasė rengiasi į paskutinį kovos mūšį. Draugės, mums reikia vest agitaciją ir rodyt tiesą darbininkiškai visuomenei bei svarstyti bėgamus dienos klausimus kuoplačiausiai. Prisiųskite kuodaugiausiai gerų sumanymų į būsimąją konferenciją, tuomet galėsime sekmingai darbuotis.

Visos draugės į darbą!

J. Bondžinskaitė,

LMPS. I Rajono Sekr.

L. M. P. S. I RAJONO KUOPŲ DOMAI.

Kadangi gaunu nuo L. M. P. S. I Rajono kuopų užklausimų, kiek yra mokama į L. M. P. S. I Rajoną duoklių, tai šiuomi pranešu, kad į L. M. P. S. I Rajoną yra mokama po 5c. nuo narės kas trys mėnesiai. Siunčiant pinigus, visuomet reikia išpirkti Money Orderį išdinin-

kės vardu: V. Adomonienė, 97 Warwick St., Newark, N. J., o siųsti finansų sekretorės vardu: M. Aliekonienė, 49 Lafayette St., Paterson, N. J.

Labai gerai būtų, kad kuopos tą gerai įsitęmytų ir delegatės, važiuodamos I Rajono konferencijon (kurios atsibūna kas trys mėnesiai), Rajonui priklausančias duokles atvežtų, tuo būdu sumažinant bereikalingas išlaidas.

J. Bondžinskaitė, L. M. P. S. I Raj. Sekr.

PRANEŠIMAS L.M.P.S. II RAJONO KUOPOMS MASS. VALSTIJOJ.

Draugės, nesiųskite pinigų į II Rajoną visokiais vardais ir antrašais. Tas daro bereikalingas išlaidas. Siuntinėjimas nuo vienos prie kitos. Kartais turime mainyti money orderį po kelis kartus.

II Raj. finansų sekr. ir išdininkė tos pačios bus jau 4 metai. Antrašai taipgi tokie patys. Tėmykite: čekius ar money orderius išrašykite vardu J. Sarapas, 73 G St., So. Boston, Mass. ir pasiųskite tokiu antrašu: O. Samulėnienė, 104 Plymouth St., Fitchburg, Mass.

Draugiškai,

f J. Sarapienė,

II-ro Rajono Išdininkė.

AUKOS "MOTERŲ BALSUI".

L. M. P. S. 67 kp., per J. Satkauskienę, aukavo pusę pelno nuo kėpurių baliaus ir pusę "M. B." nuošimčių už pavienius numerius — viso \$55.24. Kita pusė paaukuota politiniams kaliniams.

Draugės rašo, kad jos pageidauja matyti "Moterų Balsą" išeinant kuotankiausiai ir esą pasiryžę dirbti už tai.

Jeigu visos turėtume tokius pasiryžimus, neabejoju, kad "M. B." tuoj išeidinėtų tankiau.

L. P. S. 21 kp., per J. Vestartię, \$25.00.

L. M. P. S. 50 kp., per A. Pumienę, 15.00.

L. M. P. S. 66 kp., per M. J. Elk 15.00.

Viso

\$110.24

Visoms aukavusioms širdingai ačiū.

"M. B." Administratorė.

GEGUŽINIS "MOTERŲ BALSO" NUMERIS.

"Moterų Balsas" gegužės mėnesį išeis padidintas. Bandydame šį numerį padaryti kuogeriausiu ir gražiausiu.

Kadangi kiekvieno susipratusio darbininko ir darbininkės pareiga tą dieną švesti ir parodyti pasaulio valdonams, kad mes nemiegame; kada, sakau, manome švesti, aš neturiu mintų tik tiek, kad neiti į dirbtuvę tą dieną, bet štai ką mes turime padaryti — paaukuoti tą dieną savo idejų skleidimui.

Turime rengti prakalbas ir kitokius parengimus, kur ir kiek tik galime. Per tokius parengimus geriausia proga platinti mūsų literatūrą.

Kad supažindinus minias su darbininkų švente, "Moterų Balsas" stengsis apie tai plačiai aprašyti, ir kad padaryti jį patraukiančiu, bus gražių paveikslų.

Tokios puikios progos nepraleiskime. Platin kit "M. Balsa" tą dieną visur, kur tik bus galima. Kaina šio numerio 20c.

Visos kuopos ir agentai, duokite užsakymus anksti, kad žinotume, kiek spausdinti.

Beje, nepamirškite rinkimo prenumeratorių, kas buvo truputį apleista pastaruoju laiku.

"Mot. Balso" Administratorė.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS.

"Moterų Balso" No. 3, š. m., Paryžiaus Komunos 50 metų sukaktuvių paminėjime (apžvalgą), įvyko klaida. Kur pasakyta: "Kovo 27 d. pripuola darbininkų šventė", turėjo būti: "Kovo 18 pripuola darbininkų šventė, 50 metų sukaktuvės nuo įsisteigimo Paryžiaus Komunos. Kovo 18 d. darbininkai užagitavo kariumenę, kuri perėjo į darbininkų pusę, nužudydama savo viršininką, ir tą dieną darbininkai paėmė valdžią į savo rankas, o kovo 27 d. Komuna liko paskelbta".

Pirmam "M. B." num. š. m. įvyko klaida paskelbime aukų "M. B." naudai. Ten paskelbta, kad 23 kuopa aukavo 25 dol. 23 kuopa neaukavo, tai buvo IV Rajono, bet auka buvo pasiųsta per mane, tai turėtų būti per klaidą ir paskelbė, kad 23 kuopos.

Draugiškai,

V. Zmitriutė, 23 kp. sekr.

Antram num. "Mot. Balso" taip pat įvyko klaid.

da. 23 kp. visų metų raporte, kur yra paskelbta 23 kp. valdyba 1921 metams, jūs turite paskelbę fin. rašt. O. Kirslienę, turi būti O. Kireilienė, šiaip jau viskas gerai.

V. Zmitriutė, 23 kp. sekr.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912,

Of Moterų Balsas published monthly at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y., for April 1, 1921.

State of New York)
County of Kings)

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Helen N. Yeskevich, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that she is the business manager of the Moterų Balsas, and that the following is, to the best of her knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:
Publisher Lithuanian Women's Progressive Alliance, 455 Grand St.,

Editor Jos. Benes, 455 Grand St.

Managing Editor J. Benes, 455 Grand St.

Business Managers Helen N. Yeskevich, 455 Grand St.

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.)
Lithuanian Women's Progressive Alliance, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.)

None

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholders or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by her.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is—(This information is required from daily publications only.)

Helen N. Yeskevich, mgr.

Sworn to and subscribed before me this 25 day of March, 1921.

ADOLPH FACTOR.

(My commission expires March 31, 1921.)

893568